

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Πρόγραμμα Σπουδών :

Κοινωνική Και Αλληλέγγυα Οικονομία

Διπλωματική Εργασία

«ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΕΣΠΙΩΝ»

Τριανταφυλλιά Παπαϊωάννου

Επιβλέπων καθηγητής: Αλεξόπουλος Γεώργιος

Πάτρα, Ιούνιος 2023

© Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2017

Η παρούσα Εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του ΕΑΠ και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της Εργασίας καθώς και το όνομα του ΕΑΠ όπου εκπονήθηκε.

«ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΕΣΠΩΝ»

Τριανταφυλλιά Παπαϊωάννου

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Γεώργιος Αλεξόπουλος

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Θεόδωρος Κατερινάκης

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία συντάχθηκε στα πλαίσια του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Στόχος της εργασίας είναι να διερευνηθούν οι τρόποι χρηματοδότησης των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας οι οποίοι ασχολούνται με την διαχείριση και προστασία του Περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, το ερώτημα που θέλουμε να απαντήσουμε είναι αν οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας θα μπορούσαν να συντηρηθούν και να παραμείνουν υγιείς χωρίς την κρατική χρηματοδότηση. Εξετάζεται πιο συγκεκριμένα η περίπτωση της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα, μέσω ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν από διοικητικούς υπαλλήλους της τοπικής αυτοδιοίκησης του Δήμου Πρεσπών και της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και μέσω συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε στον φορέα, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών. Η αρχή της συγκεκριμένης έρευνας ωστόσο, ξεκίνησε με την μελέτη μιας μεγάλης βιβλιογραφίας που αφορά στην Κοινωνική Οικονομία τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και γενικά σαν θεωρητική έννοια.

Τα αποτελέσματα της έρευνας υποδεικνύουν ότι η χρηματοδότηση είναι ένα βασικό στοιχείο της λειτουργίας του φορέα Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, όπως είναι άλλωστε για κάθε εγχείρημα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Μάλιστα η μελέτη μας, έδειξε πως η χρηματοδότηση δεν μπορεί να βασιστεί εξολοκλήρου στην κρατική υποστήριξη γι αυτό και ψάχνουν άλλους τρόπους να εξασφαλίσουν τις οικονομικές τους ανάγκες. Η βασική χρηματοδότηση γίνεται μέσα από δωρεές ιδρυμάτων και επιχορηγήσεις προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απευθείας προς τον φορέα.

Λέξεις Κλειδιά

Κοινωνική Οικονομία, Διαχείριση Περιβάλλοντος , Χρηματοδότηση φορέων ΚΑΟ, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

Abstract

The present thesis was written within the framework of the post-graduate study program "Social and Solidarity Economy" of the Hellenic Open University. The aim of the work is to investigate the ways of financing the Social and Solidarity Economy entities that deal with the management and protection of the Environment. Specifically, the question we want to answer is whether Social and Solidarity Economy organizations could sustain themselves and remain healthy without government funding. Specifically we examined more as a study case the "Prespa Protection Society".

In order to achieve this goal, a qualitative research was carried out, through questionnaires answered by administrative employees of the local authorities of the Municipality of Prespa and the Region of Western Macedonia and through an interview carried out at the institution, Prespa Protection Society. The specific research, however, began with the study of a large literature concerning the Social Economy both in Greece and in the European Union, but also in general as a theoretical concept.

According to the results of the research, we understand that funding is a key element of the operation of the Prespa Protection Society, as it is for any social and solidarity economy project. In fact, our study showed that the funding cannot be based entirely on state support and therefore they are looking for other ways to secure their financial needs. Basic funding is provided through foundation donations and European Union program grants directly to the institution.

Key Words

Social Economy, Environmental Management, Financing of CAO bodies, Prespa Protection Society

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Abstract	5
Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 1. 1 Η κοινωνική Οικονομία	11
Κεφάλαιο 1. 2. Η Κοινωνική Οικονομία στην Ελλάδα	14
Κεφάλαιο 2. Η χρηματοδότηση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας στην Ελλάδα	19
Κεφάλαιο 3. Δημόσια Πολιτική και Κοινωνική και Αλληλεγγύα Οικονομία	22
Κεφάλαιο 4. Το Οικοσύστημα, η Διαχείριση και Προστασία του Περιβάλλοντος ...	25
Κεφάλαιο 4.1. Το οικοσύστημα της Πρέσπας	27
Κεφάλαιο 4.2 Η ανάγκη για περιβαλλοντική πολιτική και αειφόρο ανάπτυξη	28
Κεφάλαιο 4.3. Σχέση Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας και Περιβάλλον .	29
Κεφάλαιο 5. Ο φορέας «Εταιρεία Προστασίας των Πρεσπών»	31
Κεφάλαιο 5.1. Η Αποστολή της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών	33
Κεφάλαιο 5.2. Τομείς Δράσης.....	34
Κεφάλαιο 5.3. Έννοια Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας	35
Κεφάλαιο 5.4. Το καταστατικό της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών	37
Κεφάλαιο 5.5. Η χρηματοδότηση της εταιρείας	38
Κεφάλαιο 5.6. Πόροι & Διαχείριση	39
Κεφάλαιο 6. Ερευνητική προσέγγιση - Ερευνητική διαδικασία	40
Κεφάλαιο 6.1. Δείγμα έρευνας	41
Κεφάλαιο 6.2. Σκοπός έρευνας	42
Κεφάλαιο 6.3 Μέθοδοι και εργαλεία έρευνας	43
Κεφάλαιο 6.4. Ερευνητικά ερωτήματα	45

Κεφάλαιο 7. Σχολιασμός και συμπεράσματα συνέντευξης	46
Κεφάλαιο 8. Ανάλυση Ερωτηματολογίων	48
Συμπεράσματα	52
Βιβλιογραφία	54
Παράρτημα	57

Εισαγωγή

Σε μια εποχή οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής κρίσης κρίνεται απαραίτητη η αναζήτηση εναλλακτικών μορφών εργασίας και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας προς μία άλλη κατεύθυνση. Έτσι, παρατηρείται να αναπτύσσονται επιχειρήσεις που αφορούν τον κοινωνικό τομέα, ώστε να συμβάλουν ενεργά με το έργο τους στην κοινωνία αυτή, της κρίσης. Με το δικό τους τρόπο τείνουν να εντάξουν στη διαχείρισή τους καινοτόμες μορφές λειτουργίας, ώστε στο μέλλον να είναι βιώσιμες επιχειρήσεις και να συνεχίζουν να συμβάλουν θετικά στην κοινωνική οικονομία της χώρας.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να μελετηθεί η σημασία και η συμβολή της χρηματοδότησης προς τα εγχειρήματα κοινωνικής και αλληλεγγυας οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα να διερευνηθούν οι τρόποι χρηματοδότησης των φορέων κοινωνικής και αλληλεγγυας οικονομίας και κατά πόσο ένα εγχείρημα είναι βιώσιμο χωρίς την κρατική επιχορήγηση. Καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη της μελέτης μας, είναι ο τρόπος λειτουργίας και χρηματοδότησης της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση αυτής της μελέτης είναι η βιβλιογραφία που θα παρατίθεται στην συνέχεια, το ερωτηματολόγιο και η συνέντευξη.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν αρχικά η συλλογή πληροφοριών και στοιχείων από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Ακολουθεί η διεξαγωγή έρευνας για τον τρόπο λειτουργίας της περίπτωσης που επιλέχθηκε, της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών, οι συνεντεύξεις από διοικητικό μέλος του φορέα, και η δημιουργία και μελέτη ερωτηματολογίου που απευθύνεται στους Υπαλλήλους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συγκεκριμένα του Δήμου Πρεσπών και Της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Η δομή της διπλωματικής εργασίας διαμορφώνεται ως εξής. Στο Πρώτο Κεφάλαιο, θα δούμε την μετάβαση της κοινωνίας σε μία νέα πραγματικότητα, σε αυτή της κοινωνικής και αλληλεγγυας οικονομίας. Θα αναπτύξουμε τον όρο κοινωνική και αλληλεγγυα οικονομία και στην συνέχεια στο κεφάλαιο 1.1. θα δούμε εν συντομία την εξέλιξη της κοινωνικής και αλληλεγγυας οικονομίας στην Ελλάδα

ξεκινώντας από το συνεταιριστικό κίνημα. Επιπλέον, παρουσιάστηκε το θεσμικό πλαίσιο των τελευταίων ετών, το οποίο συστάθηκε για την ανάδειξη του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα.

Στο Δεύτερο Κεφάλαιο γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στους τρόπους χρηματοδότησης των φορέων Κοινωνικής Και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, θα δούμε τι προβλέπει η κρατική χρηματοδότηση για τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας αλλά κάποια στοιχεία που έχουν ήδη προγραμματιστεί για την ενίσχυση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μελετώντας τα στοιχεία από την ετήσια έκθεση του 2018 της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας .

Στο Τρίτο Κεφάλαιο θα ασχοληθούμε εν συντομία με την σχέση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με την Διακυβέρνηση. Δεν θα μπορούσαν να λείπουν από το κεφάλαιο αυτό και οι προκλήσεις σε σχέση με τη χάραξη δημόσιων πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Με την ένταξη την Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στον διεθνή και κρατικό σχεδιασμό προκύπτει και η αναγκαιότητα συντονισμού των πολιτικών σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης.

Στο Τέταρτο Κεφάλαιο θα δούμε το Οικοσύστημα της Πρέσπας και την ανάγκη που προκύπτει για περιβαλλοντική πολιτική και αειφόρο ανάπτυξη. Η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη, τόσο ως πρακτική όσο και ως αντίληψη έχει ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό στην νέα περιβαλλοντική φιλοσοφία, η οποία στοχεύει στην εισαγωγή της διάστασης της προστασίας του περιβάλλοντος στην αστική, την περιφερειακή, την εθνική και την παγκόσμια πολιτική. Στο Πέμπτο Κεφάλαιο θα δούμε την σύσταση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών η οποία σηματοδότησε το πρώτο βήμα στην περιοχή. Είναι η πρώτη συντονισμένη προσπάθεια προστασίας της περιοχής και γι αυτό αξίζει το ενδιαφέρον όλων μας. Θα δούμε λοιπόν, το πως συστάθηκε ο φορέας, ο οποίος ανήκει στις Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες και φυσικά θα ασχοληθούμε και με τους τομείς δράσης της. Στο Έκτο Κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τη διαδικασία που ακολουθήσαμε για να εκπονήσουμε την έρευνά μας. Θα αναφερθούμε στη μεθοδολογία που εφαρμόσαμε για συλλέξουμε τα δεδομένα προκειμένου να ανιχνεύσουμε και να καταγράψουμε τους τρόπους χρηματοδότησης των εγχειρημάτων κοινωνικής και Αλληλέγγυας

οικονομίας στην Ελλάδα, συγκεκριμένα μελετώντας έναν συγκεκριμένο φορέα, την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών Στο Έβδομο Κεφάλαιο, γίνεται ο σχολιασμός και επισημαίνονται τα συμπεράσματα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε με την διευθύντρια του φορέα «Εταιρία Προστασίας Πρεσπών», είναι ιδιαίτερα κατατοπιστική στο να αναπτύξουμε μία πραγματική εικόνα για την θέση των εγχειρημάτων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας γενικά στην Ελλάδα. Στο Όγδοο Κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας. Περιγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την μελέτη των απαντήσεων του ερωτηματολογίου.

Κεφάλαιο 1. 1 Η κοινωνική Οικονομία

Σήμερα παρατηρείται η ανάπτυξη ενός ενδιάμεσου τομέα, του τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας σε όλες τις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες οικονομίες.

Με βάση απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Διεθνούς Δικτύου για την Προώθηση της Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας RIPESS (ripess.org) στο Μόντρεαλ τον Νοέμβριο του 2011, «η αλληλέγγυα οικονομία επιδιώκει να αλλάξει όλο το κοινωνικό και οικονομικό σύστημα και να προβάλει ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης, που θα βασίζεται στις αρχές της αλληλέγγυας οικονομίας. Επιδιώκει τον μετασχηματισμό του νεοφιλελεύθερου καπιταλιστικού οικονομικού συστήματος, που δίνει προτεραιότητα στη μεγιστοποίηση του ιδιωτικού κέρδους και την τυφλή ανάπτυξη, σε ένα οικονομικό σύστημα που τοποθετεί τους ανθρώπους και το περιβάλλον στον πυρήνα του. (Καβουλάκος –Γριτζάς, 2015)

Ας δούμε αρχικά ποιοι είναι οι τομείς ανάμεσα στους οποίους συναντάμε την κοινωνική οικονομία. στον πρώτο τομέα, συμπεριλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν με σκοπό το ιδιωτικό κέρδος, δηλαδή αφορά στην αμιγώς κερδοσκοπική οικονομία. Ο δεύτερος τομέας είναι αυτός ο οποίος έχει αναδιανεμητικό χαρακτήρα, δηλαδή η προσφορά υπηρεσιών και αγαθών, δραστηριότητες κυρίως κρατικής και δημοσίας ευθύνης. Ανάμεσα λοιπόν σε αυτούς του δύο τομείς, εντοπίζεται και ο τομέας που αφορά στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. το κενό που δημιουργείται ανάμεσα στον πρώτο και τον δεύτερο τομέα είναι η αιτία της ανάγκης να εξελιχθεί ο τρίτος τομέας της κοινωνικής οικονομίας ο οποίος έχει αποκλειστικό σκοπό το όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Η θεωρητική σκέψη της Κοινωνικής οικονομίας θα μπορούσαμε να πούμε πως μέχρι κάποιο σημείο μας θυμίζει την θεωρητική σκέψη της Σοσιαλιστικής οικονομίας. Στην πραγματικότητα όμως καμία σχέση δεν έχει καθώς δεν πρόκειται για πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης. Η Κοινωνική Οικονομία επομένως είναι στην ουσία, ένα όραμα για μια κοινωνία ελεύθερων αλληλέγγυων πολιτών, στην οποία το προσωπικό κίνητρο οφέλους, ναι μεν δεν θα αποθαρρύνεται, ωστόσο υπακούει σε κανόνες, οι οποίοι συμβάλλουν στην δημιουργία μιας πιο ανθρώπινης, ισορροπημένης κοινωνίας. στην πραγματικότητα, όταν μιλάμε για κοινωνική Οικονομία, μιλάμε για κάθε δραστηριότητα μιας οικονομίας οι οποίες ξεκινάνε από

κάτω. Ξεκινάει δηλαδή από τους πολίτες. Οι πολίτες είναι η βάση της κοινωνικής Οικονομίας και κάθε δραστηριότητα τους αποσκοπεί στο να εξυπηρετεί τις ανάγκες των ίδιων των πολιτών και όχι αποκλειστικά στο οικονομικό κέρδος, το οποίο αποτελεί δευτερεύον μέλημα. Ψάχνοντας την αρχή της ιδέας της Κοινωνικής Οικονομίας, θα πρέπει μάλλον να ανατρέξουμε στην σκέψη και το έργο του ουτοπικού σοσιαλισμού και ακόμη καλύτερα στις προσπάθειες που έκαναν να συγκροτηθούν διάφορα κοινοτιστικά και οικονομικά μοντέλα που αντιστέκονταν στον καπιταλισμό, όπως ας πούμε το συνεταιριστικό μοντέλο.

Κάπου εκεί λοιπόν, βρίσκεται η αρχή την Κοινωνικής Οικονομίας και όλη η αλήθεια αυτού του εναλλακτικού μοντέλου οικονομίας το οποίο από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκε άρχισε να αμφισβητεί κάθε μορφή συντηρητικής και καπιταλιστικής οικονομίας. το κέρδος και το υλικό όφελος, η Κοινωνική Οικονομία τα θεωρεί ως δευτερεύοντα γι αυτό και η ιδέα της Κοινωνικής Οικονομίας και όλη αυτή η δεοντολογία ενστερνίστηκε από συλλογικά εγχειρήματα και ενώσεις οι οποίες καθοδηγούνται από δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα. (Mendell, M. 1994)

Η αλληλέγγυα οικονομία επιδιώκει να αναπροσανατολίσει και να αξιοποιήσει με διαφορετικό τρόπο το κράτος, τις δημόσιες πολιτικές, το εμπόριο, την παραγωγή, τη διανομή, την κατανάλωση, τις επενδύσεις, τις δομές χρηματοδότησης, καθώς και την ιδιοκτησία, με στόχο την εξυπηρέτηση της ευημερίας των ανθρώπων και του περιβάλλοντος. Αυτό που διακρίνει το κίνημα αλληλέγγυας οικονομίας από πολλές άλλες προσπάθειες κοινωνικής αλλαγής και τα επαναστατικά κινήματα του παρελθόντος είναι ότι είναι πλουραλιστική η προσέγγισή της – αποφεύγοντας άκαμπτα σχεδιαγράμματα και την πεποίθηση σε μια ενιαία, προκαθορισμένη ορθή στρατηγική» (Καβουλάκος, Κ-Ι και Γριτζας, Γ., 2015)

Είναι φανερό το πόσο περίπλοκος είναι ο χώρος της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας έτσι ώστε να βρούμε κάποιον σύντομο και συγκεκριμένο ορισμό. Σύμφωνα με τον Μωϋσίδη Α. «Το ζήτημα της Κοινωνικής Οικονομίας είναι πολύ ασαφές και διαφιλονικούμενο ως προς την εννοιολογική, επιστημολογική, ιδεολογική, εφαρμοστική και πολιτική πτυχή του» Είναι εξίσου δύσκολο το να βασιστούμε στην ιστορία όσο και το να προσπαθήσουμε να δώσουμε έναν ορισμό με βάση το σήμερα και την πρόσφατη δράση εγχειρημάτων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. (Ντούλια Θεοδώρα, 2015).

Έτσι, ως ορισμό της Κοινωνικής οικονομίας σύμφωνα με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων θα μπορούσαμε να πούμε πως πρόκειται για το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, η οργάνωση αυτής της εναλλακτικής μορφής οικονομίας, έχει βασιστεί στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, και φυσικά με απόλυτο σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Στόχος της Κοινωνικής Οικονομίας είναι να γίνει κομμάτι το κομμάτι αυτό του υπάρχοντος συστήματος που θα συμπληρώνει το κενό που δημιουργείται ανάμεσα στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως θα συνεχίσει την πολιτική της πρόνοιας που ακολουθεί το κράτος για τους ευάλωτους και οικονομικά ασθενέστερους πολίτες. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί μία νέα φιλοσοφία, ένας εναλλακτικός τρόπος παραγωγής, ένας διαφορετικός τρόπος να εργαζόμαστε και φυσικά ένας υπεύθυνος τρόπος να καταναλώνουμε.

Το κοινωνικό συμφέρον, η κοινωνική ένταξη, η βιώσιμη ανάπτυξη, η αειφορία του περιβάλλοντος, και η κοινωνική καινοτομία, είναι οι πυλώνες αυτού του νέου συστήματος. Οφείλουμε σαν κοινωνία, να μάθουμε να παράγουμε και να καταναλώνουμε υπηρεσίες και προϊόντα που προάγουν τα χαρακτηριστικά αυτά αφήνοντας την συντηρητική οικονομία και τον υπερκαταναλωτισμό στο παρελθόν.

Όταν υιοθετήσουμε την φιλοσοφία αυτής της εναλλακτικής οικονομίας, θα είμαστε σε θέση να παράγουμε και να καταναλώνουμε υπεύθυνα. Τα δίκτυα των συναλλαγών μας, θα χαρακτηρίζονται από απόλυτη ισορροπία και ευθύνη. Μέσα από αυτό το δίκτυο αλληλεγγύης θα καταφέρουμε να ζούμε μέσα σε ένα υγιές και τίμιο εμπορικό αλλά και εργασιακό περιβάλλον. Η φιλοσοφία αυτή της κοινωνικής Οικονομίας προέρχεται αναμφισβήτητα από αυτή που η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί. (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων)

Κεφάλαιο 1. 2. Η Κοινωνική Οικονομία στην Ελλάδα

Ρίχνοντας μια ματιά γύρω μας και στη ιστορία της Ευρώπης, μπορούμε να διαπιστώσουμε πως το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο έχει μια βαθιά παράδοση τουλάχιστον δύο αιώνων όπου οι συνεργατικές ενώσεις διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο. μέρα με την μέρα, οι κοινωνικές ανάγκες αλλάζουν και προκύπτουν νέες κοινωνικές προκλήσεις γι αυτό και ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας συνεχώς εξελίσσεται με νέες οργανωτικές μορφές που να μπορούν να εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκάστοτε περιόδου. Ο στόχος όμως παραμένει ο ίδιος, είναι καθαρά ανθρωποκεντρικός και έχει ως προτεραιότητες του την προάσπιση του κοινωνικού συμφέροντος και της κοινωνικής συνοχής. Σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκουν να παράγουν αποκλειστικά οικονομικά οφέλη για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους τους. Ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας, όπου διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με κοινωνικούς σκοπούς, βρίσκεται ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. (Χρυσάκης Μ., Ζιώμας Δ., Καραμητροπούλου Ν., Χατζαντώνης Δ. 2002)

Η αρχή της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα γίνεται με ο συνεταιριστικό κίνημα. Εκεί βλέπουμε για πρώτη φορά στον Ελλαδικό χώρο την πρακτική εφαρμογή του συνεργατισμού. Δημιουργείται λοιπόν, ο κορμός την Κοινωνικής Οικονομίας. Το 1778 ιδρύεται η πρώτη συνεργατική εταιρεία στο χωριό Αμπελάκια με ονομασία «Κοινή Συντροφία και Αδελφότητα των Αμπελακίων».

Στον νομό Λάρισας βρίσκεται το χωριό Αμπελάκια που έκανε την μεγάλη αρχή και γνώρισε εξίσου μεγάλη ακμή από τα τέλη του 18ου έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Ο συνεταιρισμός δημιουργήθηκε από τους Παραγωγούς και τους εμπόρους οι οποίοι ασχολούνταν με το βαμβάκι που παρήγαγε η περιοχή σε μεγάλες ποσότητες. Δεν ασχολούνταν μόνο με την καλλιέργεια και την πώληση αλλά και με την επεξεργασία και μεταποίηση του σε νήματα. Η φήμη τους ήταν τέτοιου βεληνεκούς που χρειάστηκε να ανοίξουν υποκαταστήματα σε πολλές Ευρωπαϊκές πόλεις όπως στη Βιέννη, στο Λονδίνο, στο Άμστερνταμ, στη Τεργέστη. Ένα μέρος από το πλεόνασμα των κερδών μοιράζονταν στα μέλη ανάλογα με τα κεφάλαια με τα οποία το κάθε ένα συμμετείχε στο συνεταιρισμό. Με τον τρόπο αυτό της διάθεσης των κερδών, κάθε μέλος του συνεταιρισμού έμενε ευχαριστημένο από τα κέρδη του. Ο συνεταιρισμός όμως δεν σταματούσε εκεί να συμβάλει στην περιοχή αλλά διέθετε σημαντικό ποσό από τα κέρδη για έργα κοινής ωφέλειας, για φιλανθρωπικούς και

πολιτιστικούς σκοπούς. Από την αρχή, σκοπός του συνεταιρισμού δεν ήταν μόνο το να κερδίζει ο ίδιος ο συνεταιρισμός αλλά έμμεσα να ενισχύονται οικονομικά και τα μέλη του και φυσικά βασικό μέλημα ήταν η πνευματική και ηθική καλλιέργεια των μελών του.

Κάπου κοντά στο 1900 σημειώνεται και η νεώτερη συνεταιριστική δραστηριότητα και πάλι στην Θεσσαλία όπου ιδρύεται ο πρώτος γεωργικός πιστωτικός συνεταιριστικός με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας.»

Η ίδρυση και η πετυχημένη λειτουργία του συγκεκριμένου συνεταιρισμού ήταν η αφορμή να ιδρυθούν και άλλοι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα. Αυτή λοιπόν την περίοδο ξεκινάει και το ενδιαφέρον του πολιτικού και επιστημονικού κόσμου για τον συνεργατισμό και για τις συνεταιριστικές δραστηριότητες. Μάλιστα αρχίζουν να λαμβάνουν σημαντική θέση στην εξέλιξη των αγροτών τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό κομμάτι.

Αφού λοιπόν η συνεταιριστική δραστηριότητα άρχισε να αναπτύσσεται τόσο γρήγορα, έπρεπε και η πολιτεία να λάβει τα μέτρα της. Και έτσι έχουμε τον πρώτο νόμο για την συνεταιριστική και αλληλέγγυα οικονομία στην Ελλάδα το 1915. Ήταν ο Νόμος 602/1915 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» επί κυβερνήσεως Ελευθερίου Βενιζέλου. Ο νόμος αυτός ήρθε για να ενισχύσει τα εγχειρήματα του συνεταιρισμού στην Ελλάδα. Στην εισηγητική του έκθεση συνέδεε την λειτουργία των συνεταιρισμών με την χαμηλή τιμή των προϊόντων και προέτρεπε για συνεργατική οργάνωση, ηθική συγκρότηση και μόρφωση των συνεταιριών χωρίς να κάνει διάκριση μεταξύ αγροτικών και αστικών συνεταιρισμών.

Στην συνέχεια της ιστορίας, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρου του κόσμου ξεσπά ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος του οποίου συνέπεια ήταν ο κατακερματισμός της αγοράς. Σ' αυτήν την δύσκολη περίοδο οι συνεταιρισμοί στάθηκαν δυναμικά τόσο στο κοινωνικό σύνολο όσο και στην οικονομική ζωή της χώρας. (Κλήμη και Παπαγεωργίου, 2010)

Στην πορεία της συνεταιριστικής νομοθεσίας στην Ελλάδα από το 1915, παρατηρείται μία διάθεση για ξεκαθάρισμα της λειτουργίας και της σύστασης κυρίως των αγροτικών συνεταιρισμών. Στο συνταγματικό επίπεδο, η έννοια του συνεταιρισμού κατοχυρώνεται για πρώτη φορά ως διακριτή κατά το Σύνταγμα του 1952 μέσω του άρθρου 109 με τη συνοπτική, ενιαία και σαφή διατύπωση: «Οι

συνεταιρισμοί, γεωργικοί και αστικοί, τελούσιν υπό την προστασίαν του Κράτους, μεριμνώντος συστηματικώς υπέρ της αναπτύξεως αυτών», ενώ του συγκεκριμένου άρθρου ακολουθεί και ερμηνευτική δήλωση σύμφωνα με την οποία «η κατά νόμον σύστασις αναγκαστικού συνεταιρισμού δεν αντιβαίνει, ως τοιαύτη, εις το Σύνταγμα» (Σύνταγμα της Ελλάδος του 1952, άρθρο 109, σ. 17).

Το 1986 ψηφίζεται ο πρώτος νόμος που απευθύνεται αποκλειστικά σε αστικούς συνεταιρισμούς. Μέχρι το 1990 μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε μέχρι τα τέλη της δεκαετίας, η κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα δεν ήταν καθόλου οικεία. Μέχρι τότε η κάθε προσπάθεια, κάθε δράση κάθε εγχείρημα έπρεπε να συμφωνεί νομικά με το πλαίσιο νόμου για κάποιον μη κερδοσκοπικό οργανισμό ή κάποιου σωματείου το οποίο φυσικά δεν θα είχε δικαίωμα κερδοσκοπίας. Συνεπώς δεν μπορεί μέχρι αυτό το σημείο να υπάρξουν φορείς που να συνδυάζουν το «επιχειρείν» με την κοινή ωφέλεια και το κοινωνικό συμφέρον

Η πρώτη προσπάθεια για θεσμική κατοχύρωση των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα τοποθετείται πολύ πρόσφατα, το 1999 με την ψήφιση του Νόμου 2716/1999 «Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και άλλες διατάξεις». Με την ψήφιση αυτού του νόμου έρχονται στο προσκήνιο οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) οι οποίοι αναγνωρίζονται πλέον επισήμως ως θεραπευτικές κοινωνικές ομάδες. Αυτό που θέλουν οι Κοι.Σ.Π.Ε. να καταφέρουν μέσα από την δράση τους είναι να αφανιστεί κάθε μορφή κοινωνικού αποκλεισμού κυρίως για τα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Αποσκοπούν δηλαδή, στην κοινωνική, οικονομική και επαγγελματική ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία προσφέροντας τους θεραπεία μέσω της εργασίας αλλά και είναι δυνατόν μία οικονομική αυτάρκεια.

Το 2011 στην Ελλάδα έρχεται ο Νόμος-κλειδί που θεσμοθετεί το χώρο της Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα είναι ο ν. 4019/2011 για την «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα». Ο νόμος ψηφίστηκε από την ολομέλεια της βουλής κατά πλειοψηφία. Με τον νέο αυτό νομοσχέδιο εισήχθη στην Ελλάδα ο θεσμός την Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Εισήχθη στην Ελλάδα, η πρόοδος, η δυνατότητα δημιουργίας κοινωνικών συνεταιρισμών που δεν τους αφορά μόνο το κέρδος, δεν

έχουν αυτό ως πρωταρχικό στόχο αλλά ως δευτερεύον. Τα κοινωνικά συνεταιριστικά εγχειρήματα, αποσκοπούν στην στήριξη των οικονομικά ευπαθών ομάδων.

Παρατηρώντας το Ελληνικό Κράτος ότι υπάρχει μία κινητικότητα προς τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, πέρασε σε μία τροποποίηση του Ν. 4019/2011, το 2016 λοιπόν, ξεκινάει μία νέα περίοδος για την ανάπτυξη των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Ελλάδα. Αποσαφηνίστηκαν πολλά σημεία τα οποία έρχιζαν περαιτέρω ανάπτυξης και η διαδικασία ένταξης στα μητρώα των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έγινε πολύ πιο απλή. (Σ. Αδάμ 2022)

Το 2014 μάλιστα υπήρξε ένα πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020 το οποίο χρηματοδοτούσε τέτοιες πρωτοβουλίες και επιδίωκε στην αντιμετώπιση των αδυναμιών που προέκυψαν από την οικονομική κρίση. Το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε μεγάλο κίνητρο για εγχειρήματα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας να αναλάβουν δράση. Τα νομοθετικά ζητήματα στην Ελλάδα για αυτούς τους φορείς έχουν λυθεί και η εγγραφή στα μητρώα έχει γίνει πολύ εύκολη επομένως, με την ύπαρξη ενός τέτοιου προγράμματος λύνεται και το ζήτημα της χρηματοδότησης. (Δρ. Κ. Γεώργιας, 2021)

Η Ελλάδα ακόμη δείχνει μία ανοδική τάση και ιδιαίτερα με το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης που είναι πολύ πρόσφατο, οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Στόχοι των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας στη Ελλάδα είναι αρχικά η συλλογική ωφέλεια και η κοινωνική ωφέλεια, η μέριμνα δηλαδή τόσο για την εξυπηρέτηση της επαγγελματικής αποκατάστασης των πολιτών όσο και η μέριμνα για τις κοινωνικές ανάγκες των πολιτών. Βασικοί άξονες και στα μοντέλα των υπόλοιπων χωρών όπως πχ της Ισπανίας και της Γαλλίας. Ένας ακόμη στόχος είναι η δημιουργία «Κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος», υπηρεσίες δηλαδή που είναι προσβάσιμες σε όλους, προάγουν την ποιότητα ζωής και παρέχουν κοινωνική προστασία. Ένας ακόμη στόχος είναι η «κοινωνική ένταξη» ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, στόχος ο οποίος υπήρχε και πριν το 2016 και πριν ακόμη θεσπιστεί ο νόμος το 2011. Και ένας τελευταίος αλλά εξίσου σημαντικός στόχος που συναντάμε σε όλες τις χώρες που ανέπτυξαν τέτοια μοντέλα είναι η

προώθηση της αειφορίας τους περιβάλλοντος, αυτός ο στόχος συγκαταλέγεται στην βιώσιμη ανάπτυξη που συμπεριλαμβάνει και άλλα πολλά.

Στον Ελλαδικό χώρο, η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία σήμερα, βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή. Η δυναμική ανάπτυξης της αρχικής εμφάνισης δίνει τη θέση της σε μια διαδικασία εδραίωσης η οποία θα αποκρυσταλλώσει την τρέχουσα κατάσταση και θα διαγράψει τις προοπτικές μιας μελλοντικής τροχιάς με στόχο τον κοινωνικό και οικολογικό μετασχηματισμό της οικονομίας. Αναγνωρίζοντας τη διαδικασία μάθησης μέσα από την εμπειρία που συνδέεται με αυτή τη φάση εδραίωσης τόσο για τα εγχειρήματα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας όσο και για τις δημόσιες αρχές που καλούνται να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν τις συναφείς πολιτικές, έχει σημασία να τεθούν από σήμερα οι βάσεις για ένα όσο το δυνατόν πιο συγκροτημένο και διαφανή δημόσιο διάλογο ο οποίος αναγνωρίζει διαφορές πολιτικής στόχευσης. (Σοφίας Α., Κορνηλάκη Α., Καβουλάκου Κ.-Ι. 2018)

Κεφάλαιο 2. Η χρηματοδότηση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Ελλάδα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει το πόσο σημαντικό είναι να υπάρχουν οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας για αυτό και συμβάλει με κάθε δυνατό τρόπο, όπως είναι η νομική κατοχύρωση αυτών, στην υγιή λειτουργία τους. Ένας από τους πιο σημαντικούς τρόπους συμβολής είναι και η χρηματοδότηση τους.

(Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία (CIRIEC, 2017)

Οι χρηματοδοτήσεις των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, αποτελούν μια σημαντική παράμετρο για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Είναι λογικό, για να ξεκινήσει μία δράση από κάποιον φορέα να υπάρχει και η κατάλληλη χρηματοδότηση για να προχωρήσει το έργο.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του 2018 της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, οι πόροι που διατίθενται για την ανάπτυξη του Τομέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, προέρχονται κατά κύριο λόγο από τα προγράμματα ΕΣΠΑ αλλά και από άλλες πηγές όπως η Τεχνική Βοήθεια που διαχειρίζεται απευθείας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της SRS.

Στην προαναφερθείσα έκθεση παρουσιάζεται και η δράση άμεσης επιχορήγησης των υφιστάμενων φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας όπως ορίζονται στο άρθρο 3, παρ.1 του Νόμου 4430/2016. Συγκεκριμένα, η δράση «Επιχορήγηση Υφισταμένων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Ο.)» αφορά σε υποστήριξη υφιστάμενων και εγγεγραμμένων φορέων Κ.Α.Ο. και αποσκοπεί στη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας τους, στη μεγέθυνση της κοινωνικής ωφέλειας που δημιουργούν, στην ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύονται επιχειρηματικά σχέδια επιχορηγούμενου προϋπολογισμού 10.000 ευρώ έως 70.000 ευρώ για την κάλυψη

100% ισόποσων επιλέξιμων δαπανών, για υφιστάμενες επιχειρήσεις/ φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Κατά περίπτωση ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός δύναται να φτάσει μέχρι τις 150.000 ευρώ Η συνολική Δημόσια Δαπάνη των δράσεων ανέρχεται σε 28.661.317,50 €. Η δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνικούς Πόρους (Έκθεση της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, 2018)

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να αναζητήσουν χρηματοδότηση από τον Αναπτυξιακό Νόμο Ν.4399/2016 ο οποίος αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. (Αναπτυξιακός Νόμος, 2016)

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται και ο τρόπος παροχής βιώσιμης χρηματοδότησης για την στήριξη κοινωνικών επιχειρήσεων από την εκκίνηση μέχρι την κλιμάκωση. Μία ακόμη αρμοδιότητα της δημόσιας πολιτικής είναι και η ενίσχυση και προώθηση της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Η αγορά αυτή θα είναι υπεύθυνη να παρέχει κεφάλαια για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Ορισμένα κράτη μέλη και περιφέρειες έχουν αρχίσει να δημιουργούν νέα μέσα, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Στόχος είναι να ενδυναμώσουν τόσο την προσφορά [μέσω παροχής εγγυήσεων, (οιονεί) ιδίων κεφαλαίων ή δανείων σε ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς ή τράπεζες), όσο και τη ζήτηση (μέσω δημιουργίας ικανοτήτων και προγραμμάτων επενδυτικής ετοιμότητας για κοινωνικές επιχειρήσεις, με στόχο τη στήριξη της εδραίωσης, της ανάπτυξης και της κλιμάκωσής τους). Οι τελευταίες εξελίξεις στον χώρο αυτό δείχνουν πως , μερικά κράτη μέλη άρχισαν να πειραματίζονται με καινοτόμες θεσμικές ρυθμίσεις των σχέσεων δημόσιων αρχών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως είναι για παράδειγμα τα επενδυτικά προγράμματα από κοινού με τον ιδιωτικό τομέα, τα οποία αποβλέπουν τόσο σε κοινωνικά όσο και σε οικονομικά οφέλη. (Ετήσια έκθεση της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, 2018)

Βέβαια η συνεχής εξέλιξη της κοινωνίας, δεν θα μπορούσε να σταματήσει και τις εξελίξεις στην πολιτική για την προώθηση και στήριξη της Κοινωνικής και

Αλληλέγγυας Οικονομίας. Έτσι λοιπόν, οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, θα έχουν την δυνατότητα να έχουν πρόσβαση στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 27 του σχεδίου Νόμου "Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της". Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού πρόκειται να συσταθεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας». Το Ταμείο θα τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και θα εδρεύει στην Αθήνα. Σκοπός της ίδρυσης του Ταμείου είναι η χρηματοδότηση προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως αυτοί ορίζονται στο παρόντα νόμο. Οι πόροι του Ταμείου θα προέρχονται από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (εθνικό ή/και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος), καθώς και από άλλες πηγές χρηματοδότησης. (Άρθρο 27 Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, 2016)

Κεφάλαιο 3. Δημόσια Πολιτική και Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

Σύμφωνα με όσα γράφτηκαν στην ετήσια έκθεση που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα όπως είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, τις τελευταίες δεκαετίες, αναγνωρίζουν την ικανότητα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας να διορθώνει σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές ανισορροπίες και να συνδράμει στην επίτευξη διαφόρων στόχων γενικού συμφέροντος.

Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλουν, περισσότερο από ποτέ, να αναλάβουν συγκεκριμένες δεσμεύσεις προκειμένου να καταστεί η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία όχι μόνο ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την επίτευξη των ειδικών στόχων που θέτουν οι δημόσιες πολιτικές προς το γενικό συμφέρον, αλλά και προκειμένου, μέσω του κινήματος δημιουργίας συνεταιρισμών, αλληλασφαλιστικών εταιρειών και ενώσεων και μέσω των πρωτοβουλιών γενικού συμφέροντος που προωθεί η κοινωνία των πολιτών, να αποτελέσει η ίδια στόχο απαραίτητο για την εδραίωση μιας ανεπτυγμένης κοινωνίας και την παγίωση των αξιών που συνεπάγεται το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο.

Επ' αυτού, αυτό που προτείνεται στην έκθεση είναι, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία να αναλάβουν σημαντικό ρόλο, υποβάλλοντας προτάσεις και πρωτοβουλίες προς τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα πολιτικά κόμματα, τις συνδικαλιστικές ενώσεις, τα πανεπιστήμια και άλλες οργανώσεις που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών. (CIRIEC, 2017)

Μελετώντας αυτά που η Αδάμ Σ. γράφει για της σχέση διακυβέρνησης και Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας γεννιέται ένα βασικό ερώτημα, εάν το κράτος μπορεί να ενισχύσει την Κοινωνική και Αλληλέγγυας Οικονομία

Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, βασίζεται και προωθεί την αυτενέργεια των πολιτών και ως αποτέλεσμα αυτού βασίζεται πολύ στην έκφραση

της δικής τους θέλησης να δράσουν για παράδειγμα δημιουργώντας ένα συνεταιρισμό ή μία Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση. Δεν μπορεί να επιβάλλεται η δημιουργία εκ των άνω.

Οι προκλήσεις της διακυβέρνησης όπως μας αναφέρει, χαρακτηρίζονται από έναν βαθμό δυσκολίας. Κάθε υπουργείο έχει τις αρμοδιότητες του και πρέπει να καλύψει τα δικά του ζητήματα. Όταν λοιπόν, τα περιθώρια για επίλυση των τακτικών προβλημάτων είναι τόσο στενά, είναι και αδιανόητο να ζητάμε να αναλάβουν και τα ζητήματα των μη κυβερνητικών φορέων. Η διακυβέρνηση σε συνθήκες πολυπλοκότητας απαιτεί θεσμικές καινοτομίες και αυτό μπορεί να κοστίζει αρκετά μέχρι να φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα. (Αδάμ Σ. 2022)

Όταν αναφερόμαστε στις δημόσιες πολιτικές για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία αναφερόμαστε σε ένα ευρύ φάσμα κρατικών παρεμβάσεων. Αυτό μπορεί να συμβαίνει σε τοπικό επίπεδο όπως είναι οι δήμοι, σε εθνικό ακόμη και σε υπερεθνικό επίπεδο όπως συμβαίνει με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιο συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις αυτές γίνονται με τους νόμους οι οποίοι ορίζουν το θεσμικό πλαίσιο ευρύτερα για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Επίσης μπορούν να γίνονται μέσα από τα Αναπτυξιακά σχέδια και προγράμματα όπως είναι για παράδειγμα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μιας Περιφέρειας της Ελλάδας το οποίο μπορεί να προβλέπει ειδικό ρόλο για τις επιχειρήσεις της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Ένας ακόμη τρόπος κρατικής παρέμβασης είναι και οι Θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Μία από αυτές είναι η πρόβλεψη για τη σύνδεση της κοινωνικής πολιτικής με την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία μέσα από την παροχή δωρεάν γευμάτων σε σχολεία από κοινωνικές επιχειρήσεις με επιδότηση από το κράτος. (Αδαμ Σ. , 2022)

Δεν μπορούν να λείπουν και οι προκλήσεις σε σχέση με τη χάραξη δημόσιων πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Με την ένταξη της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στον κρατικό σχεδιασμό προκύπτει και η αναγκαιότητα συντονισμού των πολιτικών σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης. Αν λοιπόν γίνει συμμετοχικός ο σχεδιασμός και η άσκηση των συναφών πολιτικών τότε αλλάζει όλη η πραγματικότητα γιατί δεν θα μπορούν να υπάρχουν πολιτικές μόνο από τα πάνω. Εντοπίζεται όμως μια τεράστια απόσταση ανάμεσα στο σχεδιασμό και στην άσκηση των δημόσιων πολιτικών. Μπορεί να λείπουν οι κατάλληλες

διοικητικές ικανότητες με αποτέλεσμα ιδιαίτερα καινοτόμες θεσμικές προβλέψεις να μένουν στην πράξη ανεφάρμοστες. Πολύ πιθανό είναι το να λείπουν οι οικονομικοί πόροι.

Κεφάλαιο 4. Το Οικοσύστημα, η Διαχείριση και Προστασία του Περιβάλλοντος

Πλέον, είναι φανερό σε όλους μας πως η ανθρώπινη υγεία και ευημερία εξαρτώνται ως επί το πλείστον από την ποιότητα του περιβάλλοντος και την γενικότερη κατάσταση του εκάστοτε οικοσυστήματος. Ο άνθρωπος από την πλευρά του όμως, δεν έχει σταματήσει να πιέζει με την στάση του την υγιή ανάπτυξη των οικοσυστημάτων. Για να είμαστε υπεύθυνοι και ευγνώμονες απέναντι στο περιβάλλον είναι απαραίτητο να φροντίσουμε για μεθόδους ορθής διαχείρισης. Μερικές από αυτές, οι οποίες θεωρούνται μάλιστα απαραίτητες, είναι η διατήρηση των οικοσυστημάτων και η αποτίμηση των υπηρεσιών τους προς τον άνθρωπο, η μελέτη και ένταξη στην ζωή μας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βέβαια η ανάπτυξη τεχνολογιών απορρύπανσης.

Το οικοσύστημα , είναι το σύνολο των στοιχείων που ζουν σε μια περιοχή. Όσο τα στοιχεία αυτά διατηρούν μια ισορροπία στην διαβίωση τους, τότε όλα είναι καλά, όταν όμως η ισορροπία αυτή διαταράσσεται , τότε ξεκινάν να σημειώνονται κρίσεις στο οικοσύστημα.

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα που χαρακτηρίζουν την εποχή μας είναι η οικολογική κρίση. όταν μιλάμε για διατάραξη του οικοσυστήματος, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως και ο άνθρωπος επηρεάζεται. Και δεν μπορούμε ακόμη να καταλάβουμε ποιες θα είναι οι συνέπειες εάν δεν προστατεύσουμε το οικοσύστημα μας. Αυτός είναι και ο λόγος που γίνονται τόσες δράσεις πρόληψης παγκοσμίως για την προστασία του περιβάλλοντος, διότι δεν γνωρίζουμε ποια θα είναι η θεραπεία όταν ο πλανήτης αρχίσει να μας εγκαταλείπει.

Έχουμε ήδη αρχίσει να βλέπουμε τι αντίκτυπο έχει η οικολογική κρίση. Για παράδειγμα, στην επάρκεια και στην ποιότητα του νερού, τίποτα δεν είναι όπως ήταν πριν 20 χρόνια και σύμφωνα με την ταχύτητα που εξελίσσεται η κλιματική αλλαγή, τίποτα δεν θα είναι το ίδιο και 10 χρόνια. Μέσα από αυτές τις δραματικές εξελίξεις, ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται ότι είναι μεγάλη ανάγκη να διαφυλάξει τον φυσικό πλούτο. Και όλη αυτή η δράση ξεκινάει από τις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας και θεωρούνται προστατευόμενες και

εξαπλώνεται σε όλο τον πλανήτη γιατί κανένα σημείο πάνω στην γη μας δεν είναι ασήμαντο.

Κεφάλαιο 4.1. Το οικοσύστημα της Πρέσπας

Πηγαίνοντας λίγο πιο κοντά στην μελέτη περίπτωσης μας, στην δυτική Μακεδονία και πιο συγκεκριμένα στη Περιοχή της Πρέσπας, είναι εύκολο να διαπιστώσουμε πόσο σημαντικό είναι να προστατεύσουμε το φυσικό μας περιβάλλον.

Η περιοχή της μικρής και μεγάλης Πρέσπας, αποτελεί ένα πάρα πολύ σημαντικό οικοσύστημα το οποίο θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε και ως μοναδικό σε ολόκληρη την Ευρώπη. Βλέποντας γύρω μας, τις λίμνες, τα δάση, την σπάνια χλωρίδα και πανίδα, θα παρατηρήσουμε πως το περιβαλλοντικό σύστημα διανύει θα λέγαμε μία πάρα πολύ δύσκολη περίοδο καθώς τα προβλήματα ολοένα και αυξάνονται και οι λύσεις δεν είναι τόσο εύκολο να δοθούν και όταν αυτό γίνεται δεν γίνεται με απόλυτη αποτελεσματικότητα. Γι αυτό και η περίπτωση της Πρέσπας, αυτή η αρμονία στην συμβίωση ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος, τους ξαφνιάζει όλους από τον από επισκέπτη μέχρι τον πιο εξειδικευμένο μελετητή.

Η περιοχή της Πρέσπας, αφορά μια περιοχή με μοναδική ομορφιά, τεράστιο οικολογικό πλούτο και ποικιλότητα τοπίων. Ο υγροβιότοπος της περιοχής μπορεί να θεωρηθεί ως ένας από τους πιο σημαντικούς της Ευρώπης. Στην περιοχή ζουν μερικά σπάνια και απειλούμενα είδη ζώων που έχουν εξαλειφθεί από άλλα μέρη της Ευρώπης. Τα θηλαστικά της περιοχής αποτελούν τον πιο σημαντικό παράγοντα που ανεβάζει την οικολογική αξία της πανίδας της περιοχής παρόλο που η ποιότητα του νερού συνεχώς υποβαθμίζεται. Ποτέ όμως δεν σταμάτησε η μελέτη για στρατηγικές διαφύλαξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Μάλιστα, μέσα από τις ενέργειες για βιώσιμη διαχείριση του οικοσυστήματος, και της βιώσιμης ανάπτυξης, δεν γίνονται δράσεις που ευνοούν μόνο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και των πολιτιστικών αξιών και οικονομικών λειτουργιών.

Κεφάλαιο 4.2 Η ανάγκη για περιβαλλοντική πολιτική και αειφόρο ανάπτυξη

Η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη, τόσο ως πρακτική όσο και ως αντίληψη έχει ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό στην νέα περιβαλλοντική φιλοσοφία, η οποία στοχεύει στην εισαγωγή της διάστασης της προστασίας του περιβάλλοντος στην αστική, την περιφερειακή, την εθνική και την παγκόσμια πολιτική. (Αειφόρος Ανάπτυξη, 2016). Η πραγματοποίηση αυτής της νέας περιβαλλοντικής φιλοσοφίας πρέπει να στηρίζεται στην μελέτη και γνώση όλων των παραμέτρων που μπορούν να οδηγήσουν στην λήψη σωστών αποφάσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και ειδικότερα για την διαχείριση των νερών. (wwf ,2021)

Η αειφόρος ανάπτυξη απευθύνεται σε κάθε παράγοντα της σύγχρονης κοινωνίας. Αρχικά, πρέπει να γίνει αντιληπτό πως δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να συμμετέχουν και να συμβάλλουν όλοι. Δεν μπορεί να τα καταφέρει ένας άνθρωπος μόνος του ούτε καν μια επιχείρηση μόνη της, πρέπει να συμμετέχουν όλοι όσοι εμπλέκονται στην παγκόσμια οικονομία, οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και το ίδιο το κράτος. Η συλλογική στάση είναι μονόδρομος εάν θέλουμε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες χωρίς να αφήσουμε περιθώριο στα προβλήματα να μεγαλώσουν στο μέλλον και οι μελλοντικές γενεές να έρθουν αντιμέτωπες με τα ίδια ίσως και χειρότερα προβλήματα εξαιτίας της σημερινής ανευθυνότητας. (Knoepfel, 2010).

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προσπαθεί να δώσει την λύση σε όλα αυτά τα προβλήματα. Πρόκειται για μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και όπου η οικονομική ανάπτυξη έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων.

Όλη η αυτή η προσπάθεια αποσκοπεί στο να καταφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση με την επιρροή που ασκεί στους πολίτες και στις κυβερνήσεις να μετασχηματίσει την κοινωνία και την οικονομία και να μουν σε μια πιο βιώσιμη πορεία, αυτή της αειφόρου ανάπτυξης. (Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, 2019)

Κεφάλαιο 4.3. Σχέση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και Περιβάλλον

Η Έλινορ Όστρομ, λίγο πριν φύγει από τη ζωή, έγινε η πρώτη γυναίκα που έλαβε το Νόμπελ Οικονομίας, επειδή, με 50 ετών έρευνες, απέδειξε ότι οι τοπικές κοινωνίες διαχειρίζονται καλύτερα από το κράτος και τις εταιρείες τους κοινούς πόρους. Στα λόγια και στα έργα της αναγνωρίζουμε, όχι τυχαία, την αναζήτηση μιας νέας σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον και ενός νέου τρόπου συμπεριφοράς: "Να συμπεριφερόμαστε στη φύση και στους κοινούς μας πόρους ως συνετοί οικογενειάρχες -bonipatresfamilias- γιατί κανείς μας, κανένα έθνος, καμία κοινωνία, ούτε όλες μαζί οι κοινωνίες του κόσμου ετούτου, δεν είμαστε ιδιοκτήτες της Γης. Είμαστε προσωρινοί διαχειριστές τους και πρέπει να τους αποδώσουμε στις επόμενες γενιές σε καλλίτερη κατάσταση απ' ότι τους παραλάβαμε..."

Η Έλινορ Όστρομ, καλούσε όλους μας, ιδίως μέσα από το βιβλίο της «Η Διαχείριση των Κοινών Πόρων» να σκεφτόμαστε, πριν πάρουμε κάποια σημαντική απόφαση για τους κοινούς μας πόρους, τις επόμενες επτά γενιές. Να μην σκεφτόμαστε μόνον τι οφέλη θα προκύψουν για εμάς, αλλά και τι οφέλη ή επιπτώσεις θα υπάρξουν για τα παιδιά μας, για τα παιδιά των παιδιών μας, και για τα παιδιά των παιδιών των παιδιών των παιδιών μας. («Η Έλινορ Όστρομ και η Διαχείριση των Κοινών Πόρων» 6/5/2018 <https://enallaktikos.gr/i-e/linor-ostrom-kai-i-diacheirisi-ton-ko/>)

Η επιταγή για βιωσιμότητα αντανακλάται παντού και αναδύεται ως ένα νέο πρότυπο συμπεριφοράς απέναντι στο περιβάλλον. Η κλιματική αλλαγή, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και οι αμέτρητες φυσικές καταστροφές που λαμβάνουν χώρα, θα έπρεπε να μας κάνουν να ενεργοποιηθούμε σαν κοινωνία ακόμη πιο υπεύθυνα. Μια καταστροφή, που προκαλείται από έναν φυσικό κίνδυνο, μπορεί να οριστεί ως «μια σοβαρή διάσπαση της λειτουργίας μιας κοινότητας ή μιας κοινωνίας, η οποία προκαλεί ευρύτατες ανθρώπινες, υλικές, οικονομικές ή περιβαλλοντικές απώλειες που υπερβαίνουν τη δυνατότητα της δοκιμαζόμενης κοινότητας ή κοινωνίας να τις αντιμετωπίσει χρησιμοποιώντας τους ίδιους πόρους της» (ISDR 2004).

Η κύρια κατεύθυνση των πρωτοβουλιών πρέπει να είναι η προληπτική δράση και η κινητοποίηση όλων των φορέων, του δημοσίου, του ιδιωτικού και φυσικά των

μη κυβερνητικών φορέων. Το επίκεντρο των δράσεων τους πρέπει να είναι το να καταφέρουμε να έχουμε έναν πλανήτη βιώσιμο και ασφαλέστερο. Γίνεται, επομένως, σαφές πως για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας τέτοιας στρατηγικής, χρειάζεται συλλογική δράση και συντονισμός των δράσεων και των εμπλεκόμενων φορέων.

Η Ελλάδα, είναι μια χώρα της μεσογείου ως επί το πλείστον ορεινή. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της είναι τα μικρό-περιβάλλοντα που βρίσκονται σε πολύ μεγάλο αριθμό. Αυτό βέβαια οφείλεται στο κλίμα, στο γεωλογικό απόθεμα, στην τυπολογία του εδάφους και φυσικά στα τοπογραφικά χαρακτηριστικά. Η εξέλιξη όλων αυτών των διαφόρων περιοχών σε συνδυασμό μην μεγάλη ποικιλία όλων των χαρακτηριστικών που προαναφέρθηκαν, διαμόρφωσαν τη βλάστηση του ορεινού χώρου καθώς και μια πληθώρα φυσικών τοπίων όπου πολλά από αυτά είναι ιδιαίτερης αισθητικής, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας.

Μέχρι και πριν λίγα χρόνια ο άνθρωπος συμπεριφερόταν στο περιβάλλον σαν να είναι εντελώς ανθεκτικό και σαν να είναι όλα απεριόριστα. Σήμερα βλέπουμε παντού το αποτέλεσμα αυτής της ανεξέλεγκτης συμπεριφοράς, της κατασπατάλησης των φυσικών πόρων. Το φυσικό περιβάλλον έχει υποβαθμιστεί κατά πάρα πολύ μεγάλο βαθμό και η οικολογική ισορροπία δεν υπάρχει πια. Η συνειδητοποίηση της επικινδυνότητας από τον άνθρωπο αν και λίγο αργά, επέφερε τη θέσπιση μέτρων για την ανατροπή της καταστρεπτικής αυτής πορείας από την ίδια την ανθρωπότητα.

Είναι πλέον αποδεδειγμένο πως η κοινωνία των πολιτών, ειδικά σε περιόδους έντονης κοινωνικής και οικονομικής κρίσης δραστηριοποιείται και αναλαμβάνει να δώσει λύσεις σε ανάγκες που μένουν ακάλυπτες από την αγορά και το κράτος.

Κεφάλαιο 5. Ο φορέας «Εταιρεία Προστασίας των Πρεσπών»

Ήδη από τη δεκαετία του '60, η Πρέσπα προσέλκυσε το ενδιαφέρον μεμονωμένων οικολόγων, φυσιολατρών και ειδικών επιστημόνων με την εξαιρετική φυσική ομορφιά και τη σπάνια βιοποικιλότητά της.

Το 1990, η σύσταση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ) σηματοδότησε το πρώτο βήμα στην περιοχή, την πρώτη συντονισμένη προσπάθεια προστασίας της περιοχής. Βασικά πρόσωπα που συνέβαλαν καθοριστικά στην ίδρυση της ήταν ο αρχιτέκτονας, σχεδιαστής και περιβαλλοντολόγος Θύμιος Παπαγιάννης, ο διεθνούς φήμης ζωολόγος Dr Luc Hoffmann και ο βιολόγος Δρ Γιώργος Κατσαδωράκης. Αυτά τα τρία άτομα, με τη βοήθεια και την υποστήριξη μιας σειράς περιβαλλοντικών μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, έθεσαν τις βάσεις για τη δημιουργία του φορέα. Η επίσημη πρωτοβουλία ξεκίνησε από τους «Φίλους της Πρέσπας» και το WWF International, έτσι το 1991 ιδρύθηκε η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών με τη συμμετοχή 10 περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Έκτοτε, από το 1991, η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών έχει συστηματικά και αποτελεσματικά συμβάλει στην προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλο το λεκανοπέδιο των Πρεσπών μέσω μιας σειράς δράσεων, προωθώντας παράλληλα την αρμονική συνύπαρξη και αρμονία ανθρώπου και φύσης, και βέβαια την αειφόρο ανάπτυξη.

Στόχος των δράσεων της εταιρείας είναι η σωστή διαχείριση των φυσικών πόρων, η ήπια ανάπτυξη και ας μην ξεχνάμε την προστασία των πολυάριθμων απειλούμενων ειδών στους υγροτόπους της λίμνης, αλλά και την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού και κυρίως των ντόπιων. Από τα πρώτα κιόλας χρόνια δραστηριότητας, η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών αναγνώρισε ότι η διατήρηση των πολύτιμων στοιχείων και η βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής απαιτούσε την κοινή δράση και συμβολή και των τριών κρατών της Πρέσπας (Βόρεια Μακεδονία, Αλβανία, Ελλάδα) και σταδιακά προσανατολίζοντας τις ενέργειές τους προς αυτό. Έτσι έγινε η αρχή, επιδιώκοντας να προσδώσει διασυνοριακό χαρακτήρα όσο αυτό είναι δυνατόν.

Από τον Δεκέμβριο του 2013, η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών είναι μέλος της IUCN (Παγκόσμια Ένωση για την Προστασία της Φύσης), μια ένωση με περισσότερα από 1.200 μέλη σε 160 χώρες.

Αυτή τη στιγμή, η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, που εδρεύει στα χωριά Άγιος Γερμανός και Λαιμός Πρέσπας, είναι πλέον ένας από τους πιο εξέχοντες περιβαλλοντικούς οργανισμούς με έργα αναγνωρισμένα και εγκωμιασμένα, που λειτουργεί στηριζόμενη στην τεράστια προσφορά των στελεχών οι οποίοι κιόλας, ζουν μόνιμα στη περιοχή, και ως επί το πλείστον, κατάγονται από αυτήν. Φυσικά, αυτό δεν αποτελεί προϋπόθεση για να συμμετέχει κάποιος και να συνεισφέρει στο έργο της εταιρείας.

Κεφάλαιο 5.1. Η Αποστολή της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών

Αποστολή της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών είναι η διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη τη λεκάνη της Πρέσπας προς όφελος των κατοίκων της, τόσο των σημερινών όσο και των μελλοντικών.

Μια από τις Βασικές αρχές που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών είναι αρχικά η Διασυνοριακή δράση. Πιο συγκεκριμένα, η προστασία και η βιώσιμη ανάπτυξη της Πρέσπας απαιτεί τη συμμετοχή και την αρμονική συνεργασία και των τριών κρατών που μοιράζονται την περιοχή, την Ελλάδα, την Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία. έτσι όλα τα ζητήματα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τη διασυνοριακή, την περιβαλλοντική, την κοινωνική και την αναπτυξιακή τους σκοπιά και οι δράσεις να αναπτύσσονται σε διασυνοριακό επίπεδο.

Η δεύτερη από τις βασικές αρχές του φορέα είναι η Συνεργασία με πρόσωπα και φορείς. Η στενή συνεργασία με τους κατοίκους της Πρέσπας και τους φορείς σε τοπικό, εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο, οδηγεί στην κοινή αντίληψη των προβλημάτων και στην από κοινού εξεύρεση βιώσιμων λύσεων. Δεν υπάρχει εγωισμός όταν κάτι αφορά την κοινωνία και το περιβάλλον.

Κεφάλαιο 5.2. Τομείς Δράσης

Οι τομείς δράσεις του φορέα, αφορούν τόσο στο περιβάλλον και την προστασία του όσο και στην οικιστική ανάπτυξη της περιοχής της Πρέσπας. Άλλωστε αυτά τα δύο είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους.

Ο βασικός τομέας δράσης της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών, αφορά στην Προστασία της βιοποικιλότητας και των ενδιαιτημάτων της άγριας ζωής. Πρόκειται δηλαδή για έρευνα και παρακολούθηση, διαχείριση και διατήρηση υγροτόπου, προστασία απειλούμενων ειδών και οικοτόπων.

Ένας ακόμη τομέας δράσης είναι και η Προώθηση ήπιων μορφών ανάπτυξης. Πιο συγκεκριμένα σχετίζεται με την προώθηση αειφόρου οικιστικής ανάπτυξης, και την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων καλλιέργειας.

Το Διασυνοριακό Πάρκο Πρεσπών είναι επίσης ένας από τους τομείς δράσεις της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών. Η δράση αυτή αφορά την συμμετοχή στη Συντονιστική Επιτροπή του Πάρκου Πρεσπών, την συμμετοχή στην γραμματεία Πάρκου Πρεσπών και την υποστήριξη της λειτουργίας του Πάρκου.

Στις δράσεις του Φορέα συμπεριλαμβάνεται και η Υποστήριξη δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων σε όλη τη λεκάνη της Πρέσπας, σε θέματα προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Τελευταίος τομέας δράσης που θα αναφέρουμε αλλά εξίσου σημαντικός είναι η Ευαισθητοποίηση και η Ενημέρωση. Μέσα στο πλαίσιο αυτής της δράσης λαμβάνουν χώρα πολλές δραστηριότητες που αφορούν την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την ίδρυση και λειτουργία διασυνοριακών κέντρων πληροφόρησης, και φυσικά δράσεις ενημέρωσης και κινητοποίησης της τοπικής κοινωνίας.

Κεφάλαιο 5.3. Έννοια Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας

Η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών ανήκει νομικά στις Αστικές μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ). Αποτελεί νομικό πρόσωπο στο οποίο ο πραγματικός της χαρακτήρισμός και οι σκοποί της, όπως θα ορίζονται από το καταστατικό, να είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ο χαρακτήρισμός μη κερδοσκοπικός απευθύνεται στο γεγονός ότι το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο, όσα έσοδα έχει από εγγραφές μελών ή δωρεές, θα πρέπει να είναι με στόχο την ανάπτυξη των σκοπών του καταστατικού το οποίο θα δούμε στο επόμενο κεφάλαιο. Αν η Αστική μη Κερδοσκοπική εταιρεία (ΑΜΚΕ) έχει έσοδα από διαφορετικές δραστηριότητες τότε πρέπει να φορολογηθεί και να εγγραφεί στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.

Οι αστικές εταιρίες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα με το άρθρο 2 § 1 του Ποινικού Δικαίου 134/96, προστέθηκαν στην παρ. 1 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Από 1/8/1996 λοιπόν, έχουν όλες τις υποχρεώσεις που έχουν οι επιτηδευματίες, δηλαδή λογίζονται ως επιτηδευματίες ακόμα και στην περίπτωση που δεν έχουν σκοπό κερδοσκοπικό όπως είναι η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών. Άρα τηρούν βιβλία και εκδίδουν σε κάθε περίπτωση τα προβλεπόμενα φορολογικά στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Συγκεκριμένα, Οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες είναι ευέλικτες ενώσεις πολιτών οι οποίες έχουν το δικαίωμα να αναπτύξουν οικονομική δραστηριότητα όμως υπό μια βασική προϋπόθεση, να μην γίνεται διανομή των κερδών μεταξύ των μελλών και των εταίρων. Οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες είναι πιο «κλειστοί» φορείς σε σχέση με άλλο σωματεία και η εγγραφή νέων μελών έχει ορισμένες προϋποθέσεις και απαιτεί συγκεκριμένες διαδικασίες. Επίσης μια ακόμη διαφορά είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχει ελάχιστος αριθμός μελών ως προϋπόθεση ίδρυσης μιας Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας. (Ε . Ε . Τ . Α . Α . Α . Ε . σελ. 19)

Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία, κατά τις διατάξεις των άρθρων 741-784 του Αστικού Κώδικα, είναι εκείνη που γίνεται με σύμβαση από δύο ή περισσότερα

πρόσωπα που έχουν υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό.

Για την Προσωπικότητα της Αστικής Εταιρίας στο άρθρο 784 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα εξής: «Η εταιρεία του κεφαλαίου αυτού, αν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, αποκτά νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας που ο νόμος τάσσει για το σκοπό αυτό στις ομόρρυθμες εμπορικές εταιρείες. Η προσωπικότητα αυτής της αστικής εταιρείας εξακολουθεί να υπάρχει ωστόσο περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της εκκαθάρισης».

Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρόσωπα εκδίδουν κατ' αρχήν τα στοιχεία που ρητά ορίζονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και όταν ενεργούν πράξεις που υπάγονται στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας θεωρούνται επιτηδευματίες και έχουν όλες τις υποχρεώσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων . Σε καμία όμως περίπτωση δεν προκύπτει υποχρέωση έκδοσης στοιχείων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για τις εισπράξεις συνδρομών από τα μέλη τους. Για τις συνδρομές εκδίδονται απλές αθεώρητες αποδείξεις είσπραξης. (Δικηγορικό γραφείο Αθηνών Μιχάλης Ι. Κούβαρης & Συνεργάτες, 2022)

Κεφάλαιο 5.4. Το καταστατικό της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών

Στο κεφάλαιο αυτό θα δούμε το καταστατικό της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών με την πρόθεση να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα τον ρόλο που διαδραματίζει ο φορέας αυτός στην ευρύτερη περιοχή.

Η Τροποποίηση και κωδικοποίηση του καταστατικού της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας προστασίας της φύσης με την επωνυμία «Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών», έλαβε χώρα στον Λαιμό, Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας, στις 9 Ιουλίου του έτους 2021

Αυτοί που υπέγραψαν το καταστατικό ήταν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, δηλαδή:

1. Η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ» και τον διακριτικό τίτλο «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ».
2. Το σωματείο με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης»
3. Το σωματείο με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού»
4. Το σωματείο με την επωνυμία «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία»
5. Η αστική μη κερδοσκοπική εταιρία με την επωνυμία «Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο (MedINA)
6. Το ίδρυμα με την επωνυμία Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
7. Η αστική μη κερδοσκοπική εταιρία με την επωνυμία «φίλοι των Πρεσπών»
8. Το ίδρυμα με την επωνυμία «παγκόσμιο ταμείο για την φύση – WWF Ελλάς»

Με το καταστατικό αυτό, συμφωνούν και αποδέχονται πως η περιοχή της Πρέσπας, είναι μια διεθνώς σημαντική Περιοχή γι αυτόν τον λόγο όλα τα μέλη θα συμβάλλουν στην προστασία της ζωής, του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Μέσα από το καταστατικό αυτό, ορίζονται, η νομική υπόσταση της Εταιρίας Προστασίας των Πρεσπών, το όνομα, η έδρα, οι σκοποί και οι μορφές δράσεις. βέβαια από το καταστατικό δεν λείπει και ο ορισμός της διάρκειας δράσης της εταιρείας παρόλο που αυτός είναι αόριστος. Επίσης, στο καταστατικό συμπεριλαμβάνεται και η περιουσία της εταιρείας καθώς και τα όργανα, η διαχείριση εκτελεστική και οικονομική, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης. Δεν θα μπορούσε να μην σημειωθεί και ο τρόπος εισαγωγής νέων μελών, η αποχώρηση, καταγγελία αλλά και ο αποκλεισμός. Και τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό αναφέρεται και ο τρόπος διάλυσης της εταιρείας και η μετατροπή σε άλλο νομικό πρόσωπο.

Κεφάλαιο 5.5. Η χρηματοδότηση της εταιρείας

Η χρηματοδότηση της εταιρείας όπως μάθαμε μέσα από την συνέντευξη αλλά και μέσα από την μελέτη του διαδικτυακού τους ιστοτόπου και την μελέτη λειτουργίας μιας ΑΜΚΕ, προκύπτει κυρίως από φιλανθρωπικούς οργανισμούς και από προγράμματα χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρακάτω βλέπουμε τις δύο βασικές φιλανθρωπίες από το ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Η πρώτη τοποθετείται το 2013 και αφορά στην αποκατάσταση παραδοσιακού νερόμυλου και τη μετατροπή του σε εκπαιδευτικό χώρο. Από το 1991, η ΕΠΠ συμβάλλει συστηματικά και αποτελεσματικά με πολλαπλές δράσεις στην προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη τη λεκάνη της Πρέσπας, προωθώντας παράλληλα την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η δράση της αποσκοπεί στην επίτευξη ορθής διαχείρισης των φυσικών πόρων, στην ήπια ανάπτυξη, στην προστασία του κοινού. (Δωρεές Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, 2017)

Και η δεύτερη φιλανθρωπία από το ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος έγινε το 2017 και πρόκειται για μια μεγάλη Δωρεά για τη δημιουργία ενός μοντέλου αειφόρου ανάπτυξης στην περιοχή των Πρεσπών. Με τη συνδρομή πέντε τοπικών φορέων, το τετραετές πλάνο δράσης προβλέπει, ουσιαστικά, την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ) συμβάλλει στην προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη τη λεκάνη της Πρέσπας. Μέσα από ένα ευρύ φάσμα έργων και διασυνοριακές συνεργασίες με περιβαλλοντικές οργανώσεις, ο οργανισμός συνεργάζεται στενά με την τοπική κοινότητα, έχοντας κερδίσει την εθνική και τη διεθνή στήριξη, καθώς και πολλά βραβεία. (Δωρεές Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, 2017)

Είναι λοιπόν, εύκολο να καταλάβουμε πως ο συγκεκριμένος φορέας στρέφεται για την εύρεση της χρηματοδότησης του σε μεγάλα ιδρύματα τα οποία μπορούν αν προσφέρουν αρκετά χρήματα για να λάβει δράση κάποιο μεγάλο έργο. Πάντα είναι ευπρόσδεκτη κάθε προσφορά φυσικά, είτε είναι μεγάλη είτε είναι μικρή.

Κεφάλαιο 5.6. Πόροι & Διαχείριση

Μέσα από τον διαδικτυακό ιστότοπο της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών μπορέσαμε να αντλήσουμε αρκετά στοιχεία που αφορούν στην οικονομική διαχείριση του φορέα.

Τα στοιχεία μας αφορούν το οικονομικό έτος 2020.

Επομένως, Κατά το οικονομικό έτος 2020, τα έσοδα της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών ανήλθαν στο ποσό των 909.497 €.

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 1 του παραρτήματος, τα έσοδα από κοινωφελή ιδρύματα ανήλθαν στο 94%, τα έσοδα από δημόσιους πόρους 4% και από λοιπές πηγές 2%.

Τα έξοδα του οικονομικού έτους 2020 ανήλθαν στο ποσό των 932.966 €.

Αναλυτικά, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 2 του παραρτήματος, τα έξοδα για τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος αποτελούν το 44%, για την αειφόρο ανάπτυξη και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας 31%, για διοικητικά έξοδα 15%, για δράσεις επικοινωνίας 6% και εξεύρεσης πόρων 4%.

Κεφάλαιο 6. Ερευνητική προσέγγιση - Ερευνητική διαδικασία

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζουμε τη διαδικασία που ακολουθήσαμε για να εκπονήσουμε την έρευνά μας. Θα αναφερθούμε στη μεθοδολογία που εφαρμόσαμε για συλλέξουμε τα δεδομένα προκειμένου να ανιχνεύσουμε και να καταγράψουμε τους τρόπους χρηματοδότησης των εγχειρημάτων κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας στην Ελλάδα, συγκεκριμένα μελετώντας έναν συγκεκριμένο φορέα, την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών.

Η έρευνά μας στο σύνολό της διήρκησε 3 μήνες, από τον Φεβρουάριο που ξεκινήσαμε τη βιβλιογραφική επισκόπηση, ως τον Μάιο που τελειώσαμε την ανάλυση των δεδομένων και την διατύπωση των συμπερασμάτων. Η ερευνήτρια, έστειλε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τα ερωτηματολόγια σε 9 διοικητικούς υπαλλήλους του Δήμου Πρεσπών και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με τους οποίους συνομιλούσε και τηλεφωνικά για περισσότερες διευκρινήσεις. Επίσης, Κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι ήταν πλήρως ενημερωμένοι για το σκοπό της έρευνας, καθώς επίσης και για τον ακαδημαϊκό της χαρακτήρα.

Κεφάλαιο 6.1. Δείγμα έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από δέκα Διοικητικούς Υπαλλήλους του Δήμου Πρεσπών και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας . Το δείγμα της έρευνας είναι σχετικά ομοιογενές και κινείται σε αποδεκτά επίπεδα στο πλαίσιο ποιοτικών ερευνών.

Κεφάλαιο 6.2. Σκοπός έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να ανιχνεύσουμε την σχέση συνεργασίας και την οικονομική σχέση του φορέα Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένα, μας ενδιέφερε να μελετήσουμε αν οι άνθρωποι αυτοί που αποτελούν κομμάτι της τοπικής αυτοδιοίκησης ενδιαφέρονται για την πορεία ενός εγχειρήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας , καθώς και σε τί βαθμό υπάρχει η συνεργασία ή η μη συνεργασία. Θα εστιάσουμε βέβαια στο κομμάτι της χρηματοδότησης.

Κεφάλαιο 6.3 Μέθοδοι και εργαλεία έρευνας

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν ποιοτική. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο θεωρείται ένα μεθοδολογικό εργαλείο και χρησιμοποιείται για τη συλλογή, την καταγραφή και την μελέτη πληροφοριών πάνω στο θέμα που ερευνούμε. «Το ερωτηματολόγιο είναι μια γραπτή συλλογή ερωτήσεων αυτοαναφοράς που δίνονται προς απάντηση σε μια επιλεγμένη ομάδα συμμετεχόντων στην έρευνα» (Mills, Gay & Airasian, 2017: 411-412).

Υπάρχουν τρία είδη ερωτηματολογίων. Τα ερωτηματολόγια α) ανοιχτού τύπου, β) κλειστού τύπου και γ) μεικτού τύπου. Στο ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου ο ερευνητής μπορεί να συλλέξει περισσότερα δεδομένα για την έρευνά του, καθώς και επιπλέον πληροφορίες επειδή ο ερευνητής επιτρέπει στον ερωτώμενο να απαντήσει στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, με τέτοιο τρόπο που μπορεί να εκφράζει την άποψή του. Αντίθετα, στα ερωτηματολόγια κλειστού τύπου ο συμμετέχων δεν μπορεί να προσθέσει τίποτα παραπάνω παρά μόνο να απαντήσει στις ερωτήσεις που υπάρχουν. Στο ερωτηματολόγιο μεικτού τύπου υπάρχει συνδυασμός ανοιχτών και κλειστών ερωτήσεων και δίνεται η δυνατότητα στον ερωτώμενο να τεκμηριώσει τις απόψεις του μέσα από τις απαντήσεις του στα ανοιχτά ερωτήματα. Τα ερωτηματολόγια επιτρέπουν στον ερευνητή να συλλέξει σχετικά σε σύντομο χρονικό διάστημα έναν μεγάλο αριθμό δεδομένων. Επίσης, πρέπει να είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην κουράζουν και να μην χρειάζεται ο συμμετέχων να αφιερώσει πολύ ώρα για τη συμπλήρωσή του. Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σχεδιασμένες με τέτοιον τρόπο, έτσι ώστε να είναι εύκολα κατανοητές προκειμένου ο συμμετέχων να κατανοήσει γρήγορα τι πρέπει να απαντήσει, καθώς και τότε πρέπει να δώσει την δική του άποψη. Η δυνατότητα προς τον συμμετέχοντα να προσθέσει τη δική του άποψη ή ακόμα καλύτερα να προτείνει και ο ίδιος κάποιες πληροφορίες πολλές φορές μπορεί να αποφανθεί ωφέλιμη στον ερευνητή γιατί με αυτόν τον τρόπο μπορεί να συλλέξει και άλλες πληροφορίες που θα του φανούν χρήσιμες στην έρευνά του (Mills, Gay & Airasian, 2017).

Στην έρευνα που εκπονήσαμε χρησιμοποιήσαμε ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου, γραπτής ατομικής συμπλήρωσης, το οποίο περιλάμβανε αποκλειστικά ανοιχτές ερωτήσεις. Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από δύο σελίδες. Στην αρχή

της πρώτης σελίδας υπήρχε μια επεξηγηματική παράγραφος στην οποία αναγραφόταν το θέμα της διπλωματικής εργασίας. Το ερωτηματολόγιο περιείχε συνολικά εννέα ερωτήσεις.

Κεφάλαιο 6.4. Ερευνητικά ερωτήματα

Με την διεξαγωγή της έρευνάς μας, προσπαθήσαμε να απαντήσουμε στα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

1. Αν υπάρχει σχέση μεταξύ των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
2. Από που προέρχεται η χρηματοδότηση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας
3. Είναι βιώσιμο και οικονομικά υγιές ένα εγχείρημα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας χωρίς την κρατική χρηματοδότηση

Κεφάλαιο 7. Σχολιασμός και συμπεράσματα συνέντευξης

Η συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε με την διευθύντρια του φορέα «Εταιρία Προστασίας Πρεσπών», είναι ιδιαίτερα κατατοπιστική στο να αναπτύξουμε μία πραγματική εικόνα για την θέση των εγχειρημάτων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας γενικά στην Ελλάδα. Η συνέντευξη έλαβε χώρα την Παρασκευή 03/03/2023 στον χώρο που στεγάζεται η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών και η συνεντευξιαζόμενη ήταν η Γενική Διευθύντρια του φορέα, Μυρσίνη Μαλακού.

Σύμφωνα λοιπόν, με όσα σημειώθηκαν κατά την συνέντευξη, ο φορέας, ως εγχείρημα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, έρχεται να καλύψει με την δράση του πραγματικά ένα κομμάτι μεταξύ της κοινωνικής οικονομίας και του κράτους όντας σε απόλυτη συνεργασία με το κράτος.

Η συγκεκριμένη ΑΜΚΕ δεν θέλει σε καμία περίπτωση να ακυρώσει την συμβολή του κράτους, μάλιστα όπως ειπώθηκε και στην συνέντευξη, ζούμε σε μία δημοκρατική κοινωνία όπου όποιος θέλει και έχει την δυνατότητα να προσφέρει, η προσφορά είναι ευπρόσδεκτη. Έτσι υπάρχει μια διασυνοριακή συνεργασία τόσο μεταξύ των φορέων που βρίσκονται σε αυτές τις τρεις χώρες στις οποίες ανήκει η Πρέσπα όσο και μεταξύ των τριών χωρών.

Η εταιρεία προστασίας Πρεσπών, όπως συμβαίνει και με πολλούς άλλους φορείς Κοινωνικής Οικονομίας, ιδιαίτερα αυτών που έχουν ως αντικείμενο τους την προστασία του περιβάλλοντος, ξεκινάνε με την οικονομική στήριξη του κράτους και στην πορεία αναζητάνε χορηγίες, δωρεές και φιλανθρωπίες από μεγαλύτερα ιδρύματα.

Όσο περισσότερες και μεγαλύτερες είναι οι συμμετοχές των χορηγών, τόσο καλύτερο γίνεται και το έργο του φορέα. Όταν έχουν λύσει το βασικό κομμάτι που είναι η χρηματοδότηση, τότε όλες οι δράσεις γίνονται πιο εύκολα, πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά. Αυτό βέβαια συμβαίνει γιατί ο φορέας χρειάζεται και επιστήμονες και εργάτες και εξοπλισμό. Όλα αυτά δεν μπορούν να στηρίζονται στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό ούτε και στην εθελοντική δράση.

Η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών λοιπόν, βρίσκεται σε απόλυτη αρμονία με την κοινωνία, με την τοπική αυτοδιοίκηση και με τις γείτονες χώρες. Το έργο τους, είναι το κομμάτι αυτό που δίνει ελπίδα στο οικοσύστημα της περιοχής.

Χάρη στην δική τους περιβαλλοντική συνείδηση, έχουν καταφέρει η προστατευόμενη περιοχή της Πρέσπας αλλά και όλη η περιοχή να αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της γης για το οικοσύστημα.

Κεφάλαιο 8. Ανάλυση Ερωτηματολογίων

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας. Αρχικά, περιγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την μελέτη των απαντήσεων του ερωτηματολογίου και στη συνέχεια παρατίθενται στο παράρτημα οι απαντήσεις όλου του δείγματος.

Η πρώτη ερώτηση ήταν μία ερώτηση που βοηθούσε τον αναγνώστη ως ερώτηση εισαγωγής να μπει στο κλίμα στο θέμα του ερωτηματολογίου. Η ερώτηση ήταν «Γνωρίζεται την έννοια της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας;» όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν θετικά και μάλιστα μονολεκτικά.

Η δεύτερη ερώτηση ήταν «Υποστηρίζετε τέτοια εγχειρήματα; Αν ναι, ποια και με ποιους τρόπους;» οι απαντήσεις ήταν και σ αυτή την ερώτηση όλες θετικές. Μάλιστα δεν δόθηκαν πληροφορίες που να αναλύουν τις απαντήσεις αλλά οι απαντήσεις αφορούσαν τους τρόπους που γίνονται γενικά οι συνεργασίες μεταξύ των φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό θα μπορούσαμε να πούμε πως μας δείχνει ότι υπάρχει μία σχέση συνεργασίας μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας της περιοχής.

Η τρίτη ερώτηση του ερωτηματολογίου μας αφορούσε σε ένα πιο συγκεκριμένο ερώτημα, στο αν «Η χρηματοδότηση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει αποτέλεσμα;» σε αυτές τις απαντήσεις όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε διαβάζοντας παρακάτω στο παράρτημα το ερωτηματολόγιο, πως οι απαντήσεις ήταν όλες θετικές και μπορούμε να συμπεράνουμε το ότι οι απαντήσεις μας δείχνουν πως η τοπική αυτοδιοίκηση έχει μια εμπειρία με τους φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας παρόλο που φαίνεται να γίνεται η εμφάνιση τους πιο έντονη τα τελευταία χρόνια. Μάλιστα αυτό σημειώθηκε και από τους ερωτηθέντες, το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η δράση του φορέα είναι πιο έντονη στην περιοχή.

Στην τέταρτη ερώτηση, οι ερωτηθέντες έπρεπε να απαντήσουν σε μια πιο περίπλοκη ερώτηση, στο αν Οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με την δράση τους καλύπτουν «τα κενά» που αφήνει το κράτος. Και μάλιστα να

σημειώσουν και την προσωπική τους άποψη στο αν συμφωνούν με αυτή την θέση και αν θεωρούν πως η ύπαρξη τους είναι απαραίτητη και στο ποιος πιστεύουν πως είναι ο ρόλος τους. Οι απαντήσεις σ' αυτή την ερώτηση όπως μπορούμε να δούμε στο ερωτηματολόγιο, επίσης συμφωνούσαν μεταξύ τους και βλέπουμε πως υπάρχει συνειδητοποίηση για το που ακριβώς εστιάζει η δράση τέτοιων εγχειρημάτων. Ακριβώς μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε πως βλέπουν τον τομέα δράσης της κοινωνικής Οικονομίας ως συμπλήρωμα στις δράσεις του κράτους. Υπάρχει δηλαδή μια δημοκρατική συνεργασία όπου όλοι προσφέρουν όπως και όσο μπορούν για το κοινό καλό.

Η Πέμπτη ερώτηση αφορούσε στην σχέση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών (Ε.Π.Π) με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εδώ είδαμε πως όλοι οι ερωτηθέντες κρίνουν την σχέση μεταξύ του φορέα και την τοπικής αυτοδιοίκησης πολύ καλή και μάλιστα την συνεργασία τους ως άψογη. Αυτό μπορεί αν μας διευκολύνει στο να καταλάβουμε πως είναι πολύ σημαντικό το να υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ αυτών των δύο τομέων καθώς πρόκειται για θέματα υψίστης σημασίας όπως το περιβάλλον και δεν θα μπορούσε να εξελιχθεί όλη η δραστηριότητα στη περιοχή εάν έρχονταν ο ένας απέναντι στον άλλον.

Η έκτη ερώτηση είναι ίσως και η ερώτηση κλειδί για την μελέτη μας. Και είναι η εξής: Μπορεί η οικονομία του κράτους και του εκάστοτε δήμου ή περιφέρειας , να συμβάλλει οικονομικά στην συντήρηση φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγυας Οικονομίας ; εδώ λοιπόν, βλέπουμε πως ναι μεν υπάρχει πρόθεση για να συμβάλλουν οικονομικά τόσο ως δήμος ή περιφέρεια αλλά δεν υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα για κάτι τέτοιο. Η διανομή του ετήσιου προϋπολογισμού ορίζει πολύ μικρό κομμάτι για τέτοιες επιχορηγήσεις. Βέβαια γι αυτόν τον λόγο υπάρχουν και τα ευρωπαϊκά προγράμματα επιχορηγήσεων.

Η έβδομη ερώτηση του ερωτηματολογίου αφορούσε το αν Μπορούν να βρεθούν βιώσιμες λύσεις τόσο για το περιβάλλον, όσο και για την κοινωνία, μέσα από το πλαίσιο δράσης της Ε.Π.Π. σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς αυτοδιοίκησης. Δεν είδαμε καμία αρνητική απάντηση ούτε και σ αυτή την ερώτηση και μάλιστα βλέπουμε μέσα από τις απαντήσεις πως είναι αυτονόητο το ότι σκοπός και των δύο είναι να βρεθούν βιώσιμες λύσεις για το περιβάλλον. Άλλωστε όπως

είδαμε πλέον είναι και στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος και τα θέματα της κλιματικής αλλαγής.

Στην όγδοη ερώτηση του ερωτηματολογίου, η ερώτηση ήταν αν υπάρχει κομμάτι του ετήσιου προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένων των ΠΕΠ, της Περιφέρειας/ Δήμου που να συμπεριλαμβάνει την Ε.Π.Π. Οι απαντήσεις που δόθηκαν εδώ, μας δίνουν να καταλάβουμε πως η εταιρεία προστασίας Πρεσπών, δεν βασίζεται καθόλου στην χρηματοδότηση από την τοπική αυτοδιοίκηση. Οι λέξεις «σπανίως» και «σχεδόν καθόλου» που εμφανίζονται στις απαντήσεις των ερωτηθέντων είναι αυτές που κάνουν ακόμη πιο συνειδητό το ότι δεν υπάρχει κομμάτι από τον ετήσιο προϋπολογισμό. Παρόλα αυτά, αναλαμβάνουν από κοινού δράσεις και ίσως εκεί να είναι η μεγαλύτερη οικονομική βοήθεια που προσφέρει η τοπική αυτοδιοίκηση στον φορέα.

Στην ένατη και τελευταία, αλλά εξίσου σημαντική όπως και οι προηγούμενες ερωτήσεις, οι απαντήσεις έμοιαζαν μεταξύ τους. Η ερώτηση ήταν αν θα μπορούσε να παρέχει η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση κάποια άλλη βοήθεια στην Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, πέραν της χρηματικής. Και βλέπουμε πως η συνεργασία είναι το παν και πως πέρα από κάθε χρηματοδοτική αδυναμία που μπορεί να εντοπίστηκε στις προηγούμενες απαντήσεις, εδώ βλέπουμε την πρόθεση για βοήθεια με όποιον άλλον τρόπο χρειάζεται.

Άρα μέσα από αυτές τις απαντήσεις και την μελέτη των ερωτηματολογίων στο σύνολο τους, μπορούμε να πούμε πως υπάρχει άψογη συνεργασία μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης και του Φορέα. Βέβαια αυτή η συνεργασία βασίζεται κυρίως σε ενέργειες πέραν της χρηματοδότησης. Δυστυχώς, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα δεν είναι εφικτό να στηρίξει η τοπική αυτοδιοίκηση οικονομικά τέτοιου είδους εγχειρήματα. Συγκεκριμένα ο Δήμος Πρεσπών και η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, αναλαμβάνουν δράσεις από κοινού με την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως η χρηματική ενίσχυση που έχουν την δυνατότητα να προσφέρουν είναι ικανή να καλύψει όλες τις ανάγκες που προκύπτουν.

Επομένως, μέσα από την μελέτη της συγκεκριμένης περίπτωσης, μπορούμε να καταλάβουμε πως η χρηματοδότηση των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας δεν εξαρτάται από τον κρατικό ετήσιο προϋπολογισμό. Δηλαδή δεν

περιμένουν αυτά τα εγχειρήματα το κράτος να καλύψει τα έξοδα τους. κάθε οικονομική βοήθεια είναι ευπρόσδεκτη όμως έχουν βρει τους τρόπους τους να εξασφαλίζουν τα χρήματα για να καλύπτουν τις ανάγκες τους. οι τρόποι αυτοί είναι φυσικά οι φιλανθρωπίες και οι χορηγίες από διάφορα ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Συμπεράσματα

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα διπλωματική εργασία επιχείρησε να διερευνήσει τους τρόπους χρηματοδότησης των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και κατά πόσο ένα εγχείρημα είναι βιώσιμο χωρίς την κρατική επιχορήγηση.

Είδαμε πως με το πέρασμα του χρόνου, η κοινωνική οικονομία έχει γίνει αναπόσπαστο κομμάτι τόσο της οικονομίας όσο και της κοινωνίας. Αυτό όπως διαπιστώσαμε συμβαίνει τα τελευταία χρόνια ολοένα και πιο έντονα. Ο αριθμός των εγχειρημάτων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας συνεχώς και αυξάνεται και αρχίζουν να καλύπτουν πολλούς τομείς που το κράτος ίσως λίγο να υστερεί.

Όπως είναι αναμενόμενο, η διαδικασία μετατροπής των πρακτικών της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε πολιτικές, εμπεριέχει μια αντιπαράθεση γύρω από τη σημασία της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Γι' αυτόν τον λόγο και οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι αναγκασμένοι εκ των πραγμάτων να μπορούν να βρουν μία ισορροπία ανάμεσα στην ενσωμάτωση με την λογική του κράτους και από την άλλη με το να υπερβούν τα όρια αυτά.

Αυτό ακριβώς συμβαίνει και με την περίπτωση της εταιρείας προστασίας Πρεσπών. Είδαμε την πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τα ερωτηματολόγια η οποία μας έδειξε ξεκάθαρα πως υπάρχει διάθεση για να καλύψει το κράτος κάθε ανάγκη της κοινωνίας όμως δεν υπάρχουν τα απαραίτητα μέσα ούτε και κονδύλια ικανά για κάτι τέτοιο. Και στο σημείο αυτό, της αδυναμίας του κράτους έρχεται η εταιρεία προστασίας Πρεσπών για να καλύψει αυτό το κενό. Δεν υπάρχει ανταγωνισμός, υπάρχει μόνο συνεργασία.

Η ποιοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του ερωτηματολογίου και της συνέντευξης επέτρεψε το σχηματισμό μιας ολοκληρωμένης εικόνας για την σχέση μεταξύ της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ως εκ τούτου, μέσα από την μελέτη της Εταιρείας προστασίας Πρεσπών και ειδικά μέσα από την συνέντευξη και τα ερωτηματολόγια, καθίσταται σαφές πως οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, δεν προτιμούν και αποφεύγουν να στηρίζονται οικονομικά στο κράτος παρόλο που δεν θα μπορούσαν να λειτουργούν

χωρίς την συμβολή και την συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης στα πλαίσια της διεκπεραίωσης δράσεων και οργάνωσης.

Συγκεντρώθηκαν αρκετές πληροφορίες που αφορούσαν τους τρόπους χρηματοδότησης και διαχείρισης της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών, τους στόχους της δημιουργίας τους φορέα, τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος και ευαισθητοποίησης της Κοινωνίας. Αναλύθηκε η σχέση με τους τοπικούς και τους κρατικούς φορείς όπως και οι προβληματισμοί για την απουσία οργανωμένης κρατικής υποστήριξης.

Η μελέτη της περίπτωσης της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών, ανέδειξε ένα θετικό παράδειγμα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας που χρησιμοποιήθηκε, δεν εξάγει αποτελέσματα που μπορούν να αναδειχθούν στο σύνολο. Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται δεν γενικεύονται και δεν αποτελούν τον κανόνα. Ωστόσο γίνεται φανερό, ότι ένα εγχείρημα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μπορεί να αποτελέσει ένα αξιόλογο εργαλείο, που με τη σωστή λειτουργία του μπορεί να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην τοπική ανάπτυξη, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Έχει τη δυνατότητα να παράγει κοινωνική ωφέλεια, περιβαλλοντική πολιτική, κοινωνική δικαιοσύνη, καινοτομία και εργασιακή αποκατάσταση. Δυνητικά, οι φορείς της Κοινωνικής Οικονομίας μπορούν να επιτελέσουν το κοινωνικό σκοπό τους, ιδιαίτερα με τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις που αποσαφηνίζουν το κανονιστικό πλαίσιο. Με τις νέες εξελίξεις, η Κοινωνική Οικονομία αναπτύσσεται πλέον ως αυτόνομη παραγωγική δραστηριότητα.

Βιβλιογραφία

1. Αδάμ Σ., *Η αναγκαιότητα των δημόσιων πολιτικών για την ΚΑΟ Δυνατότητες και προκλήσεις*, Διαφάνειες του μαθήματος ΚΑΟ 61, 2022
2. Αδάμ, Σ., *ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΝΤΑΞΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙ.Σ.Π.Ε. ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ* (Διδακτορική διατριβή) . Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. 2012
3. Αδάμ Σ., Κορνηλάκη Α., Καβουλάκου Κ.-Ι. (2018), *Το Θεσμικό πλαίσιο της Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Ελλάδα. Η εμπειρία της δημόσιας διαβούλευσης και μια κριτική αποτίμηση του Ν. 4430/2016*, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας (σελ. 87)
4. Καβουλάκος, Κάρολος-Ιωσήφ, Γριτζάς, Γεώργιος, (2015) *εναλλακτικοί οικονομικοί και πολιτικοί χώροι*, Κάλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις (σελ. 17)
5. Κλήμη-Καμινάρη, Ολ., Παπαγεωργίου, Κων. Α., (2010), *Κοινωνική Οικονομία Μια πρώτη προσέγγιση* (σελ 95-98), Αθήνα, Ελληνοεκδοτική
6. Ντουλιά Θεοδώρα (2015), *Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα Μια δυναμική προοπτική ενάντια στην οικονομική κρίση*, Αθήνα: Εκδόσεις Οσελότος. (σελ. 29)
7. Χρυσάκης Μ., Ζιώμας Δ., Καραμητροπούλου Ν., Χατζαντώνης Δ., *Προοπτικές Απασχόλησης στον Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας*, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2002, (σελ. 33)

Ξενογλώσση Βιβλιογραφία

1. Knoepfel, H. (2010), *Survival and Sustainability as Challenges for Projects*, Zurich, Switzerland International Expert Seminar
2. Mendell, M. (1994), *Karl Polanyi and Socialist Education” in Kenneth McRobbie. Humanity, Society and Commitment.* (p.p.25-44) Montreal. Black Rose
3. Gay, L., R., Mills, G.,E. & Airasian, P. (2017). Educational Research (p.p. 411-412)

Νομοθεσία

Νόμος 602/ΦΕΚ Α 53 /1915 άρθρο 8, Νόμος 2716/ ΦΕΚ Α 96 /17-5-1999, Άρθρο 12

Πηγές από το διαδίκτυο

1. Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Εργασίας, Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://kalo.gov.gr/syxnes-erotiseis/> (16/3/2023)

2. ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Κ.ΑΛ.Ο.) Ε. Ε. Τ. Α. Α. Α. Ε. διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: https://www.eetaa.gr/odhgoi/25012021_odhgos_kalo.pdf (21/3/2023)
3. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων. [Σχέδιο Νόμου «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της»](#) Άρθρο 27. Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.opengov.gr/minlab/?p=3354>
4. Εθνικό ταμείο επιχειρηματικότητας & ανάπτυξης ενημερωτικό σημείωμα. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: http://www.opengov.gr/ypoiar/wp-content/uploads/downloads/2010/11/faq_etean.pdf (3/3/2021)
5. Αναπτυξιακός Νόμος Ν.4399/2016. διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.espa.gr/el/Pages/InvestmentLaw.aspx> (16/3/2023)
6. Πώς η αποκατάσταση της φύσης συμβάλλει στην προστασία του πλανήτη και την ευημερία των ανθρώπων. Δημοσιεύτηκε στις 09 February 2021. Σοφία Κόπελα, Υπεύθυνη πολιτικής για το φυσικό περιβάλλον. διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.wwf.gr/?uNewsID=2111366> (7/3/2023)
7. Αειφόρος ανάπτυξη (Sustainable development). διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.espa.gr/el/Pages/DictionaryFS.aspx?item=4> (6/3/2023)
8. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Βρυξέλλες, 11.12.2019 COM(2019) 640 final ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF (11/3/2023)
9. Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑΜΚΕ) .Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://michalis.kouvaris.gr/service/as-tiki-mi-kerdos-kopiki-etairia/> (16/3/2023)
10. Εταιρεία προστασίας Πρεσπών, τροποποίηση και Κωδικοποίηση του καταστατικού της ΑΜΚΕ. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.spp.gr/katastatiko%2009.07.2021.pdf> (10/3/2023)
11. Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Όλες οι Δωρεές. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.snf.org/el/ergo/dorees/oles-oi-dorees/etairia-prostasias-prespon-ergasies-apokatastasis-2013/> (5/3/2023)
12. Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Όλες οι Δωρεές . Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.snf.org/el/ergo/dorees/oles-oi-dorees/etairia-prostasias-prespon-ypostiriksi-programmatos-2017/> (19/3/2023)

13. Εταιρία Προστασίας Πρεσπών. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: https://www.spp.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=5&lang=el (7/3/2023)

14. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία (CIRIEC). Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/a_ces11042-2012_00_00_tra_etu_el.pdf (21/05/2023)

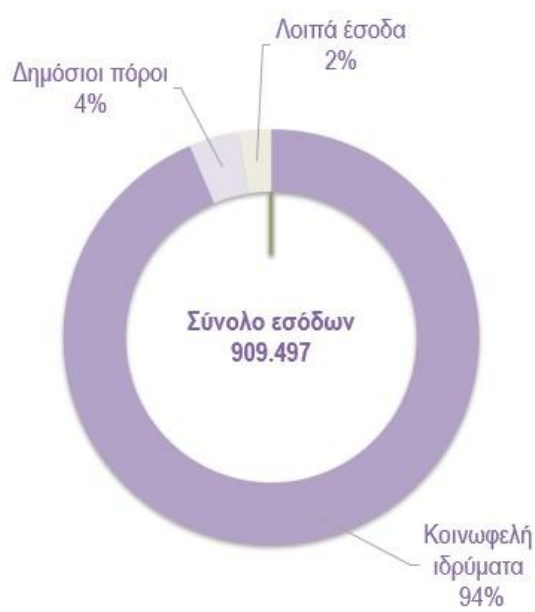
15. «Η Έλινor Όστρομ και η Διαχείριση των Κοινών Πόρων» άρθρο 6/5/2018

Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://enallaktikos.gr/i-elinor-ostrom-kai-i-diacheirisi-ton-ko/> (02/04/2023)

16. ISDR (2004). UNISDR Terminology on disaster risk reduction (2009). International Strategy for Disaster Reduction Secretariat, Geneva. Διαδésσιμο στον ιστότοπο : <http://www.unisdr.org/eng/terminology/terminology-2009-eng.html> (25/03/2023)

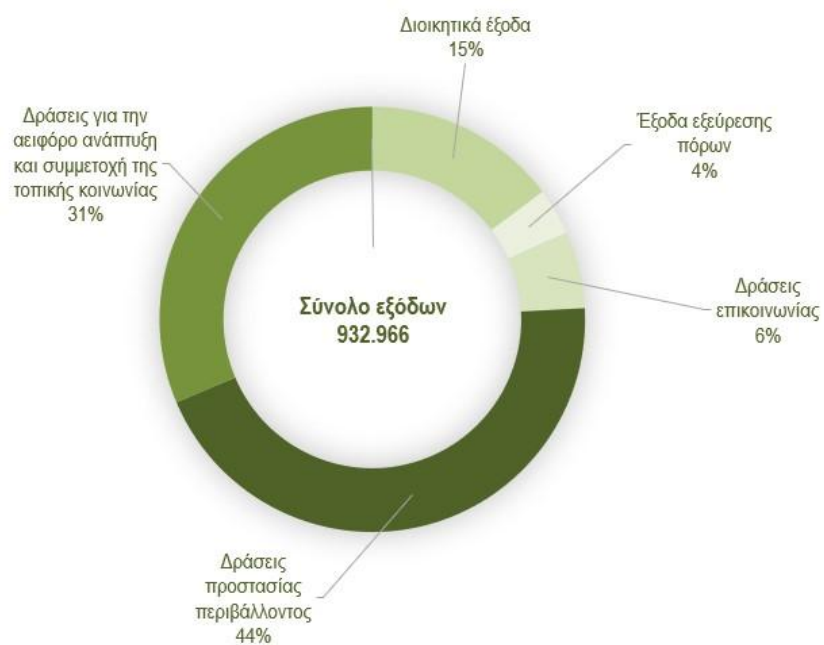
Παράρτημα

Διάγραμμα 1

Κοινοφελή ιδρύματα	851.181 €
Δημόσιοι πόροι	35.397 €
Λοιπά έσοδα	22.919 €
Σύνολο εσόδων	909.497 €

Διάγραμμα 2

Διοικητικά έξοδα	137.672 €
Έξοδα εξεύρεσης πόρων	33.255 €
Δράσεις επικοινωνίας	54.505 €
Δράσεις προστασίας περιβάλλοντος	414.794 €
Δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας	292.740 €
Σύνολο εξόδων	932.966 €

Η συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε στον φορέα Εταιρία Προστασίας Πρεσπών.

-Καλημέρα κ. Μαλακού,

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα, είναι η κλιματική κρίση. Είναι φανερό πως η διατάραξη των οικοσυστημάτων έχει σημαντικό αντίκτυπο στον άνθρωπο και στην κοινωνία.

Τα δεδομένα δείχνουν πως η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών έχει διατελέσει τεράστιο έργο στο να προστατεύσει και να αναδείξει το φυσικό περιβάλλον της περιοχής της Πρέσπας.

Ως διευθύντρια της Εταιρείας Προστασίας των Πρεσπών θα θέλαμε να κάνουμε μία συζήτηση μέσα από την οποία θα βοηθήσετε να απαντήσουμε βασικά ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο χρηματοδότησης των φορέων ΚΑΟ και συγκεκριμένα της Ε.Π.Π.

Ποιος είναι ο αναπτυξιακός προγραμματισμός τον οποίο σκέφτεστε να ακολουθήσετε τα επόμενα χρόνια?

-Δεν είμαστε αναπτυξιακή εταιρεία. Είμαστε μία εταιρεία η οποία προστατεύει το περιβάλλον και έμμεσα με το έργο μας συμβάλλουμε στην ανάπτυξη. Δεν κάνουμε δηλαδή έργα τα οποία έχουν κύριο στόχο την ανάπτυξη της περιοχής τα οποία δεν αφορούν στην περιβαλλοντική προστασία.

Ένα παράδειγμα είναι ο συντονισμός του υγροβιότοπου, εμείς κάνουμε την δουλειά μας, το καθήκον μας να κρατάμε καθαρό τον υγροβιότοπο και εφόσον υπάρχουν κοπάδια στη περιοχή, δίνουμε στους κτηνοτρόφους την τροφή που μαζεύουμε από την προστατευόμενη περιοχή.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι Πελεκάνοι, δεν θα βάζαμε στόχο τον τουρισμό ποτέ. Όμως αφού οι πελεκάνοι υπάρχουν στην περιοχή και φροντίζουμε εμείς γι αυτούς για περιβαλλοντικούς λόγους, γίνεται αιτία προσέλκυσης τουριστών με ενδιαφέρον στην παρατήρηση πουλιών. Έμμεσα πάλι συμβάλλουμε στην ανάπτυξη της περιοχής.

-Πιστεύετε πως ο κρατικός μηχανισμός μπορεί να στηρίξει την προσπάθεια της εταιρείας ή τουλάχιστον κάποιο μέρος? Μελετώντας τα οικονομικά στοιχεία στην ιστοσελίδα σας, μπορεί καθένας να διαπιστώσει πως η συμμετοχή των δημόσιων πόρων είναι μηδαμινή, στο 4%. Αυτό οφείλεται στην πολιτική που ακολουθεί η Ε.Π.Π., ή στην μη δυνατότητα του κράτους για περαιτέρω βοήθεια?

-Η αλήθεια είναι πως δεν απευθυνθήκαμε ποτέ στο κράτος. Υπάρχουν βέβαια μηχανισμοί που θα μπορούσαν να μας προσφέρουν όμως δεν το ζητήσαμε ποτέ. Εμείς

αναζητούμε επιχορηγήσεις από προγράμματα της Ευρωπαϊκής ένωσης και από ιδρύματα.

-Πόσο σημαντική είναι η στήριξη από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως τα προγράμματα Life? Γνωρίζουμε πως το 2001 έγινε η πρώτη πρόταση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συμμετοχή σε πρόγραμμα LIFE και στέφθηκε η συνεργασία με μεγάλη επιτυχία.

-Το LIFE έχει μεγάλη συμβολή τόσο οικονομική όσο και σε εύρος δραστηριοτήτων. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα με πολυθεματικές δράσεις οι οποίες εμπλέκουν φορείς και συνδέουν δραστηριότητες. Όπως έγινε και στην περιοχή Ντέβας, η οποία είναι περιοχή με ιδιαίτερη σημασία και προστασία από την Ε.Ε.

Γενικά, το πρόγραμμα LIFE σου δίνει την δυνατότητα να εντάξεις τομείς και να έχεις μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση.

-Ποια είναι η βασική πηγή χρηματοδότησης της Ε.Π.Π. ? πέραν της χρηματοδότησης που προκύπτει από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα LIFE και των δύο χρηματοδοτήσεων του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος 2013 και 2017, υπάρχει κάποια σταθερή πηγή χρηματοδότησης? **Υπάρχουν άλλες πηγές χρηματοδότησης που θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε? Αν ναι, ποιες είναι αυτές?**

-η πηγή χρηματοδότησης μας είναι κυρίως χορηγίες. Ιδίως από φιλανθρωπικά ιδρύματα του εξωτερικού.

Οι χορηγίες είναι σημαντικές για την Εταιρεία καθώς πρέπει να έχει το προσωπικό, να υπάρχουν άνθρωποι που θα παρακολουθούν τι γίνεται και θα φροντίζουν για όλα, να υπάρχουν ειδικοί για διάφορα θέματα. Επίσης, πρέπει να μπορείς να κάνεις δράσεις στις οποίες θα συμμετέχουν όσοι ενδιαφέρονται, είτε στο κομμάτι της έρευνας είτε απλώς ως κοινωνικό περιβαλλοντικό ενδιαφέρον.

-Θα μπορούσε ο φορέας να αλλάξει νομική υπόσταση και από «Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία» να συμπεριληφθεί εξολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο? Τι θα μπορούσαν να κερδίσουν ή να χάσουν οι Πρέσπες μέσα από αυτό?

-το κράτος μέσα από την δράση της ΕΠΠ έχει κερδίσει ένα ευρύ φάσμα για το οποίο δεν χρειάζεται να φροντίζει. Αποτελεί πάγια και διαχρονική ανάγκη να υπάρχουν ομάδες ανθρώπων που θα διαχειρίζονται θέματα πιο ευαίσθητα, όπως κάνουμε εμείς με τη περιοχή της Πρέσπας. Σίγουρα θα ήταν σημαντικό να μπορούσε ο κρατικός μηχανισμός να αναλάβει και την εταιρεία, μακάρι να μπορούσε να γίνει αυτό. Είναι όμως ένα μέρος της δημοκρατίας το να μοιραζόμαστε τις ευθύνες. Οι φορείς, όπως κι εμείς συμβάλουν

και έχουν άποψη. Αυτό το παρατηρούμε και στις τρεις χώρες που στις οποίες ανήκει η περιοχή της Πρέσπας. και από τις τρεις χώρες οι φορείς είναι αυτοί που έχουν αναλάβει την προστασία της περιοχής. Σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσαμε να πούμε πως το ελληνικό κράτος βρίσκεται σε κατάσταση που δεν μπορεί να αναλάβει, απλώς αυτό είναι η δημοκρατία, όποιος μπορεί να βοηθάει

-Ποια είναι η σχέση την τοπικής κοινωνίας με την Ε.Π.Π, πιστεύεται πως υπάρχει αλληλεγγύη και ενδιαφέρον από τους πολίτες προς τέτοιες δράσεις? Η

περιοχή της Πρέσπας παρουσιάζει έναν φυσικό πλούτο μοναδικό σε όλη την Ευρώπη, οι κάτοικοι της περιοχής, μπορούν να αντιληφθούν την ιδιαιτερότητα του τόπου τους? έχει περάσει αυτή η νέα περιβαλλοντική φιλοσοφία στην κουλτούρα τους?

-η σχέση υπάρχει μέσα από τον διάλογο. Υπάρχει κριτική θέση και από τις δύο πλευρές και αυτή είναι η ορθή συμβίωση. Οι πρεσπιώτες ανέκαθεν είχαν περιβαλλοντική κουλτούρα, δεν είμαστε κάτι που τους φάνηκε περίεργο γι αυτό και είναι πολλή καλή η σχέση μας. Βέβαια όσο περνάνε τα χρόνια ερχόμαστε αντιμέτωποι συνέχεια με νέα προβλήματα τα οποία παλιότερα δεν υπήρχαν γι αυτό και η παρουσία μας εδώ είναι απαραίτητη. Βέβαια όσο περνάνε τα χρόνια καταλαβαίνουμε πόσο δύσκολο είναι για τον άνθρωπο σήμερα με όλες αυτές τις αλλαγές να ζήσει σε μία περιοχή σαν την Πρέσπα. Αφορά φυσικά καθημερινές ανάγκες αυτή η δυσκολία. Δεν υπάρχει πλέον μεγάλος πληθυσμός μόνιμων κατοίκων στην Πρέσπα.

Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο προς τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης:

Θέμα Εργασίας: «Το οικοσύστημα και η χρηματοδότηση εγχειρημάτων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας με αντικείμενο την διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος. Η περίπτωση της Εταιρείας Προστασίας Πρέσπων».

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα, είναι η κλιματική κρίση. Είναι φανερό πως η διατάραξη των οικοσυστημάτων έχει σημαντικό αντίκτυπο στον άνθρωπο και στην κοινωνία.

Τα δεδομένα δείχνουν πως η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών έχει διατελέσει τεράστιο έργο στο να προστατεύσει και να αναδείξει το φυσικό περιβάλλον της περιοχής της Πρέσπας.

1. Γνωρίζεται την έννοια της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας;
Απαντήσεις:

- 1) Ναι
- 2) Φυσικά γνωρίζω
- 3) Ναι
- 4) Ναι
- 5) Ναι
- 6) Γνωρίζω
- 7) Βέβαια
- 8) Ναι
- 9) Ναι
- 10) Ναι

2. Υποστηρίζετε τέτοια εγχειρήματα; Αν ναι, ποια και με ποιους τρόπους;

Απαντήσεις:

- 1) Ναι, με συμπράξεις, αναθέσεις κλπ
- 2) ναι κάθε φορά που υπάρχει δυνατότητα
- 3) φυσικά και στηρίζουμε όσο αυτό είναι εφικτό
- 4) ναι, με διάφορους τρόπους
- 5) Ναι. Με συμπράξεις (ΣΔΙΤ) κατά κύριο λόγο.
- 6) ναι είτε οικονομικά είτε σε άλλα σημεία
- 7) ναι φυσικά
- 8) ειδικά με τον φορέα στην Πρέσπα η σχέση της συνεργασίας μας είναι άψογη
- 9) ναι, βλέπουμε και την σχέση με την εταιρία τόσα χρόνια που υπάρχει πολύ καλή συνεργασία αλλά δεν είναι μόνο αυτοί, είναι και άλλοι φορείς στην περιοχή που επίσης έχουμε πολύ καλή συνεργασία
- 10) βεβαίως και υποστηρίζουμε τέτοια εγχειρήματα εφόσον η προσφορά τους είναι τεράστια. Συμπεριλαμβάνονται και στα ΠΕΠ όταν αυτό είναι εφικτό. Αλλά υπάρχει ούτως ή άλλως η Ευρωπαϊκή Ένωση με άλλα προγράμματα όπως τα life που είναι ικανοποιητικά όσον αφορά στο οικονομικό κομμάτι της βοήθειας. Μάλιστα το life 2023 είναι πολλά υποσχόμενο.

3. Η χρηματοδότηση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει αποτέλεσμα;

Απαντήσεις:

- 1) Ναι
- 2) ναι
- 3) σίγουρα
- 4) φυσικά και έχει γι αυτό και έρχονται ολοένα και περισσότερα κονδύλια
- 5) σίγουρα έχει αποτέλεσμα, φαίνεται άλλωστε από τις δράσεις τους
- 6) Ναι
- 7) ναι
- 8) ΝΑΙ
- 9) ναι
- 10) έχει αποτέλεσμα γι αυτόν τον λόγο και συνεχίζεται και μάλιστα όλο και καλύτερα

4. Οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με την δράση τους καλύπτουν «τα κενά» που αφήνει το κράτος. Συμφωνείτε με αυτή την θέση; Θεωρείτε πως η ύπαρξή τους είναι απαραίτητη; Ποιος πιστεύετε πως είναι ο ρόλος τους;

Απαντήσεις:

1) ναι συμφωνώ. Οι φορείς ΚΑΛΟ, μπορούν να υλοποιήσουν ένα μεγάλο μέρος των απαιτούμενων δράσεων με πολύ πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Ο ρόλος τους είναι συμπληρωματικός ανάμεσα σε ένα πυρήνα δραστηριοτήτων που ανήκει σε δημόσιους φορείς και αυτούς που μπορούν να γίνουν από ιδιωτικούς.

2) ναι συμφωνώ

3) συμφωνώ είναι απαραίτητοι οι φορείς γιατί το κράτος δεν μπορεί να δώσει τέτοια έμφαση παντού

4) ναι συμφωνώ γιατί βλέπουμε πόσο σημαντική είναι η συμβολή τους στην κοινωνία όπου δεν μπορεί να δράσει το κράτος.

5) βεβαίως, οι φορείς καλύπτουν αυτό το κενό γι αυτό κιόλας δημιουργούνται γιατί υπάρχει περιθώριο. Αυτός είναι ο ρόλος τους να συμπληρώνουν το κράτος.

6) Συμφωνώ. Ο ρόλος τους είναι να βοηθήνε το κράτος όπου μένει κενό.

7) Συμφωνώ, οι φορείς και βρίσκονται ακριβώς ανάμεσα στο δημόσιο και στο ιδιωτικό πεδίο δράσης.

8) ναι, συμφωνώ και θεωρώ πως είναι απαραίτητο το να υπάρχουν γιατί η δράση τους καλύπτει ότι αδυνατεί να καλύψει τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας.

9) ναι, σίγουρα οι φορείς καλύπτουν κενά που αφήνει το κράτος, εξαλλου αυτός είναι ο ρόλος τους, να δρουν συμπληρωματικά και όχι να παραμερίζουν το κράτος.

10) αυτή είναι η ουσία της δημοκρατίας στην οποία ζούμε, όλοι να προσφέρουμε. Υπάρχει άψογη συνεργασία μεταξύ φορέων και κράτους, όταν οι φορείς το επιδιώκουν και το επιτρέπουν. Θεωρώ πως καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα της κοινωνικής πρόνοιας που το κράτος δεν έχει την δυνατότητα να καλύψει για διάφορους λόγους, όχι πάντα οικονομικούς. Και μάλιστα στο κομμάτι της περιβαλλοντικής διαχείρισης, η συμβολή των φορέων είναι τεράστια.

5. Ποια η σχέση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών (Ε.Π.Π) με την Τοπική Αυτοδιοίκηση;

Απαντήσεις:

1) Με τον Δήμο Πρεσπών είναι πολύ καλή.

2) Άψογη

3) Είναι πάρα πολύ καλή

4) Έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία

5) όλα τα χρόνια είναι πολύ καλή

6) πολύ καλή

- 7) πάρα πολύ καλή
- 8) όσον αφορά τον Δήμο Πρεσπών, είναι εξαιρετική αλλά το ίδιο φαίνεται να συμβαίνει και με τους υπόλοιπους πχ Δήμο φλωρινας Δήμο Καστοριάς και Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.
- 9) η σχέση με τον Δήμο Πρεσπών είναι άψογη από την αρχή της λειτουργίας του φορέα στην περιοχή.
- 10) η εταιρία Προστασίας Πρεσπών, έχει καταφέρει να γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της περιοχής και μάλιστα η συνεργασία με όλους τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι εξαιρετική, είτε πρόκειται για την Περιφέρεια είτε για τους δήμους που σχετίζονται και συνεργάζονται.
6. Μπορεί η οικονομία του κράτους και του εκάστοτε δήμου ή περιφέρειας , να συμβάλλει οικονομικά στην συντήρηση φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας ;
- Απαντήσεις:
- 1) Το κράτος, οι Δήμοι και εν γένει ο δημόσιος τομέας διαχειρίζεται πόρους που προέρχονται από αναγκαστικές εισφορές των φυσικών και νομικών προσώπων, ενώ οι φορείς ΚΑΛΟ διαχειρίζονται εθελοντικές εισφορές. Στα πλαίσια μιας συνεργασίας μπορεί και πρέπει να υπάρξει ροή χρημάτων των φορολογούμενων όμως όχι για την συντήρησή φορέων ΚΑΛΟ αλλά για την επίτευξη αποτελεσμάτων που προάγουν το δημόσιο συμφέρον.
- 2) θεωρώ πως είναι δύσκολο εως ακατόρθωτο
- 3) δεν είναι πάντα αυτό εφικτό
- 4) σπανίως ο δημόσιος τομέας να μπορεί να χρηματοδοτεί τον φορέα, βέβαια αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συμβάλλει και καθόλου. Απλά δεν μπορεί να είναι βασικός χρηματοδότης.
- 5) κάτι τέτοιο είναι αρκετά δύσκολο να συμβεί. Αλλά δεν είναι κίόλας αυτός ο σκοπός του φορέα.
- 6) αυτό είναι σχεδόν αδύνατο, αλλά δεν είναι και αυτό που οι φορεις θελουν, οι φιλανθρωπίες και οι χορηγίες είναι αρκετές ώστε να μην περιμένουν από το κράτος να καλύψει τις ανάγκες.
- 7) φυσικά και μπορεί να συμβάλει, αλλά μέχρι κάποιο σημείο, δηλαδή να καλύψει λειτουργικές βασικές ανάγκες από κει και πέρα η οικονομική κάλυψη των δράσεων δεν μπορεί να βασιστεί στο κράτος.
- 8) μακάρι να μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο, όμως δυστυχώς είναι δύσκολο καθώς τα χρήματα που χρειάζονται για τον φορέα είναι πολύ περισσότερα από αυτά που το κράτος μπορεί να διαθέσει.
- 9) δυστυχώς, δεν μπορεί να προσφέρει το κράτος τόσα πολλά για να συντηρεί και τους φορείς. Γίνεται φυσικά αλλά το ποσό δεν είναι αρκετό να καλύψει τις ανάγκες. Γι αυτό οι δράσεις χρηματοδοτούνται από δωρες και φιλανθρωπίες ή προγράμματα της Ε.Ε.
- 10) σίγουρα υπάρχει πρόθεση για κάτι τέτοιο και μακάρι να μπορούσε το κράτος να είναι ο αποκλειστικός χρηματοδότης τέτοιων εγχειρημάτων. Δυστυχώς όμως, το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι κάποια μικρή οικονομική συμμετοχή καθώς η διανομή του ετήσιου έχει άλλες προτεραιότητες. Όμως γι αυτό υπάρχει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Μπορούν να βρεθούν βιώσιμες λύσεις τόσο για το περιβάλλον, όσο και για την κοινωνία, μέσα από το πλαίσιο δράσης της Ε.Π.Π. σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς αυτοδιοίκησης;
- Απαντήσεις:
- 1) Βεβαίως, αυτός είναι ο πυρήνας της αποστολής και των δύο οργανισμών.
 - 2) ναι υπάρχουν
 - 3) με αυτό κυρίως ασχολούνται με το να βρουν βιώσιμες λύσεις για την κοινωνία και το περιβάλλον
 - 4) φυσικά και μπορούν
 - 5) αυτός είναι ο σκοπός και των δύο, να βρεθούν βιώσιμες λύσεις.
 - 6) αυτός είναι ο σκοπός της ΕΠΠ αλλά φυσικά και του δήμου
 - 7) βέβαια μπορούν
 - 8) υπάρχει συνεργασία και φυσικά η βάση των δράσεων είναι η βιωσιμότητα του περιβάλλοντος.
 - 9) μπορούν να βρεθούν, από την πρώτη στιγμή ίδρυσης της εταιρίας, όλες οι δράσεις αποσκοπούν στο να βρεθούν βιώσιμες λύσεις για το περιβάλλον και φυσικά για την κοινωνία, το ίδιο ισχύει και για τον δήμο και για όλους του φορείς ΤΑ.
 - 10) πρωταρχικός στόχος και των δύο είναι να βρεθούν βιώσιμες λύσεις τόσο για την κοινωνία όσο και για το περιβάλλον. Όλες οι δράσεις έχουν αυτό το σκοπό και από τις δύο πλευρές.
8. Υπάρχει κομμάτι του ετήσιου προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένων των ΠΕΠ, της Περιφέρειας/ Δήμου που να συμπεριλαμβάνει την Ε.Π.Π;
- Απαντήσεις:
- 1) Σπανίως, η ΕΠΠ έχει αξιόλογη χρηματοδότηση από ιδιωτικούς φορείς και ευρωπαϊκά προγράμματα. Συχνά υπάρχει συνεργασία για διάφορες δράσεις στα πλαίσια κοινών επιδιώξεων(δράσεις για απορρίμματα, προγράμματα όπως netmetering, holywaterκλπ)
Ειδικά φέτος όμως προγραμματίζεται συνεργασία που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό του Δήμου αλλά αυτό είναι εξαιρετικά σπάνιο.
 - 2) υπάρχει αλλά δεν είναι αρκετά τα χρήματα
 - 3) Υπάρχει φυσικά και τα ΠΕΠ έχουν στο οργανόγραμμα τους τους φορείς και
 - 4) κάποιες φορές υπάρχει κάποιες άλλες όχι. Έχει πολλές ανάγκες να καλύψει η τοπική αυτοδιοίκηση.
 - 5) ως συνήθως όχι. Όμως ο φορέας στηρίζεται σε δωρεές και φιλανθρωπίες που είναι αρκετές ώστε να μην περιμένει βοήθεια από την Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - 6) συνήθως όχι.
 - 7) αυτό δεν συμβαίνει πολύ συχνά.
 - 8) υπάρχει αλλά αυτό δεν είναι ποτέ αρκετό
 - 9) δεν συμβαίνει πολύ συχνά αλλά ναι υπάρχει. Το θέμα είναι ότι δεν είναι ποτέ αρκετά αυτά τα χρήματα.

10) συνήθως ο φορέας έχει φροντίσει να εξασφαλίσει αυτά που χρειάζεται από τα ιδρύματα που κάνουν τις χορηγίες κλπ. ο δημόσιος φορέας δεν μπορεί να αποκλείσει την εταιρία από τον προϋπολογισμό αλλά το ποσό είναι πάντα λίγο.

9. Θεωρείτε ότι θα μπορούσε να παρέχει η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση κάποια άλλη βοήθεια στην Ε.Π.Π. πέραν της χρηματικής;

Απαντήσεις:

1) Κάθε φορέας έχει την αποστολή του και την εντολή που λαμβάνει ο μεν δήμος από τους δημότες η δε ΕΠΠ από τα μέλη της. Στο βαθμό που οι στόχοι είναι κοινά πράγμα που συμβαίνει συνήθως το κρίσιμο είναι η συνεργασία για την επίτευξή τους με την συμπερίληψη και άλλων φορέων της κοινωνίας των Πρεσπών. Η χρηματοδότηση είναι δευτερεύουσας σημασίας.

2) η ουσιαστική συνεργασία του δήμου με την ΕΠΠ δεν είναι η χρηματική

3) ναι θα μπορούσε

4) αυτό μπορεί και συμβαίνει, οι στόχοι και οι επιδιώξεις για ευημερία και βιωσιμότητα είναι κοινά

5) ναι, ασφαλώς και μπορεί να συμβεί αυτό. Η ΤΑ στηρίζει όλες τις δράσεις όπως μπορεί.

6) φυσικά θα μπορούσε και αυτό συμβαίνει

7) ναι, θα μπορούσε. Τα χρήματα είναι ίσως η πιο μικρή βοήθεια που μπορεί να προσφέρει

8) θα μπορούσε, και αυτό γίνεται τόσα χρόνια. Τα χρήματα είναι πολύ λίγα άρα δεν θεωρείται σημαντική βοήθεια. Υπάρχουν άλλα σημεία που μπορούν και συνεργάζονται δημοσ και φορέας.

9) Οι ίδιοι άνθρωποι που ασχολούνται με τον φορέα, οι περισσότεροι είναι και δημότες του δήμου Πρεσπών. Άρα δεν θα μπορούσε η σχέση να σταματάει στο οικονομικό κομμάτι το οποίο μάλιστα δεν είναι και τόσο σημαντικό.

10) Η συνεργασία μεταξύ της ΤΑ και του φορέα ΕΠΠ δεν είναι αποκλειστικά χρηματική, άλλωστε αυτό που προέχει είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, η προστασία του οικοσυστήματος και του πολιτισμού.

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

«Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/ δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.»